

Schola Europaea

Office of the Secretary-General

Pedagogical Development Unit

Αριθμός : 2017-09-D-8-el-2

Orig.: EL

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ LI, ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ –
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ**

SYLLABUS GREC LANGUE I, ADVANCED – S6-S7

**APPROVED BY THE JOINT TEACHING COMMITTEE AT ITS MEETING OF 12 AND 13
OCTOBER 2017 IN BRUSSELS**

Immediate entry into force on 14 October 2017 for S6
on 1 September 2018 for S7
1st Baccalaureate session in June 2019

Attainment descriptors¹ On 1 September 2019 for S6
On 1 September 2020 for S7
1st Baccalaureate session in June 2021

¹ Doc. Ref. 2017-01-D-59-el-3 "Attainment descriptors – Greek LI – Secondary cycle" was approved by the Joint Teaching Committee on 9 and 10 February 2017 in Brussels.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΛΙ, ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ
ΤΑΞΕΙΣ 6^η και 7^η**

Εισαγωγή	σ. 3-8
1. Γενικοί σκοποί	σ. 9
2. Διδακτικές αρχές	σ. 9
3. Διδακτικοί στόχοι	σ. 9-10
3.1. Διδακτικοί στόχοι στο τέλος του 3 ^{ου} κύκλου	σ. 10
4. Περιεχόμενο σπουδών	σ. 10-11
5. Αξιολόγηση	σ. 11-24
6. Παράρτημα: ΣΧΟΛΙΑ/Annex	σ. 25-33
6.1. Παράρτημα	σ. 34-41
7. Βιβλιογραφία	σ. 41

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΛΙ, ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΤΑΞΕΙΣ 6^η και 7^η

Introduction

The syllabus for Greek Language Advanced LI is based on the Greek Language I syllabus and refers to many of the requirements for the Greek LI course. The Greek Language LI Advanced syllabus presents general objectives, didactic principles, learning objectives, the learning content, teaching methods and approaches, and learning outcomes which students will be expected to achieve progressively at the end of the third cycle, which are the same for both courses (Greek LI and Greek LI Advanced). Thus, the knowledge and skills developed in both courses are equivalent, but the knowledge and skills acquired in Language I will be developed further in Language I Advanced.

The LI Greek Advanced course is suitable for those students who, in Years 1 to 5, have shown a particular interest and enjoyment in their first language studies. In addition, the course LI Advanced offers the students the possibility of obtaining in-depth comprehension of the Greek literature from a contemporary and timeless perspective and an intercultural, creative, critical, etc. aspect.

While retaining the most effective elements of the previous Document (2014-01-D-34-el-2), the modification/revision of the syllabus in force, follows the current curriculum developments in the Greek national school system in the teaching and learning of Greek LI, in accordance with the structure of the New European School Syllabuses (2011-09-D-47-en-1, see for example, the new harmonised syllabuses in Language II, in Language III and in Language IV). More explicit reference is made to relevant competences included in the European Framework for Key Competences for Lifelong Learning.

The new syllabus is the result of the meetings of the Greek LI working group for the Secondary Cycle, sharing information and interacting with all teachers teaching in European Schools Greek LI in S1-S7.

The regulations of the European Schools governing the preliminary and the final written and oral examinations are the same for both Greek LI and Greek LI Advanced courses. The syllabus is readily adaptable to any future changes in syllabus structure proposed for the European Schools.

The Learning Gateway can provide a forum for additional guidelines, clarification or advice.

Introduction

Le programme d'Approfondissement en Grec Langue I est basé sur le programme de Grec Langue I et fait référence à nombre d'exigences du cours de Grec LI. Il présente les objectifs généraux, principes didactiques, objectifs d'apprentissage, son contenu d'apprentissage, des méthodes et des approches d'enseignement, les résultats que les élèves devraient atteindre progressivement à la fin du troisième cycle d'apprentissage qui sont les mêmes pour ces deux cours (Grec LI and Grec LI Appro). Ainsi, la connaissance et les compétences acquises dans ces deux cours sont équivalentes mais pour le cours d'Approfondissement LI l'acquisition par les étudiants de connaissances et de compétences est plus approfondie.

Ce cours convient aux étudiants qui ont fait preuve d'un intérêt particulier pour l'étude de leur première langue de la 1e à la 5e année, qui y ont trouvé du plaisir et de la satisfaction. De plus,

il donne aux étudiants l'occasion d'étudier la littérature grecque et des textes particuliers plus en profondeur que le cours de LI. De plus, le cours LI Approfondissement donne aux étudiants la possibilité d'obtenir une compréhension de la littérature grecque approfondie et éclairée selon une perspective synchronique-diachronique et un aspect interculturel, créatif, critique etc.

Tout en conservant les éléments les plus efficaces de l'ancien document (2014-01-D-34-el-2), la modification/révision du programme d'enseignement existant suit l'évolution des programmes d'études actuels dans le système scolaire national grec dans l'enseignement et l'apprentissage de la langue grecque LI, conformément à la structure des nouveaux programmes scolaires européens (2011-09-D-47-en-1, par exemple en ce qui concerne les programmes harmonisés en LII, LIII et en LIV). Il est fait référence de manière plus explicite aux compétences pertinentes incluses dans le cadre européen des compétences clés pour l'éducation tout au long de la vie.

Le nouveau programme est le résultat des réunions du groupe de travail LI grec du secondaire, ainsi que le partage d'informations et l'interaction entre tous les enseignants qui enseignent le grec LI en S1-S7 dans les Ecoles Européennes.

Les règlements des Ecoles européennes régissant les examens préliminaires et finaux écrits et oraux sont les mêmes pour les cours de grec LI et d'Approfondissement en grec LI. Le programme pourra aisément s'adapter à toute modification future de la structure des programmes proposée dans les Ecoles européennes.

Le Learning Gateway peut fournir un forum pour des directives supplémentaires, des précisions/clarifications ou des conseils.

Einführung

Der Lehrplan für Vertiefungskurs Griechisch, Sprache I basiert auf dem Syllabus Griechisch, Sprache I und bezieht sich auf die Voraussetzungen für den Griechisch, Sprache I-Kurs. Der Lehrplan Vertiefungskurs Griechisch, Sprache I, gibt didaktische Grundsätze, generelle und spezifische Lernziele, Lehrinhalt, Lehrmethoden und Ansätze, sowie Ergebnisse (diese gelten für beide Kurse Griechisch Sprache I und Vertiefungskurs Griechisch Sprache I), die Schüler schrittweise bis zum Ende jedes Zyklus erreichen sollten, an. Demgemäß sind das Wissen und die Fähigkeiten, die in beiden Kursen angeeignet werden, gleichwertig, die in Sprache I erworbenen Fähigkeiten jedoch werden im Vertiefungskurs weiterentwickelt. Der Vertiefungskurs Griechisch, Sprache I richtet sich an jene Schüler, die ihrem ersten Sprachunterricht in den Jahren 1-5 großes Interesse und Freude entgegenbrachten. Darüber hinaus bietet der Vertiefungskurs den Schülern die Möglichkeit, ein tiefgehendes, besseres Verständnis der griechischen Literatur aus einer synchronen/diachronen Perspektive und einem interkulturellen, kreativen, kritischen etc. Aspekt zu erlangen.

Während die wichtigsten Punkte des vorherigen Dokumentes (2014-01-D-34-el-2), beibehalten wurden, folgt die Erneuerung bzw. Erweiterung des bereits existierenden Syllabus den Entwicklungen des derzeit griechenlandweit verwendeten Syllabus für die Sprache Griechisch I, in Bezug auf die Struktur des Neuen Europäischen Syllabus (2011-09-D-47-en-1 siehe ebenfalls: Neuer harmonisierter Lehrplan für SII, SIII und SIV). Auf einschlägige Kompetenzen, die im Europäischen Rahmen für Schlüsselkompetenzen für lebenslanges Lernen enthalten sind, wird Bezug genommen.

Der neue Lehrplan ist das Ergebnis der Arbeitsgruppe Griechisch, Sprache I für die Sekundarstufe, im stetigen Austausch von Informationen und in Interaktion stehend mit allen an den Europäischen Schulen unterrichtenden Lehrern des Faches Griechisch I.

Die Bestimmungen der Europäischen Schulen über die vorbereitenden und abschließenden schriftlichen und mündlichen Prüfungen gelten sowohl für den Griechisch, Sprache I Kurs, als auch für den Vertiefungskurs Griechisch, Sprache I. Die Lehrpläne können deshalb

problemlos künftigen vorgeschlagenen Veränderungen der Lehrplanstruktur an den ES angepasst werden.

Der Learning Gateway bietet ein Forum für zusätzliche Richtlinien, Erklärung und Hilfestellung.

Εισαγωγή

Το «Πρόγραμμα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ LI, Εμβάθυνση» (έγγραφο: 2014-01-D-34-el-2), απαιτήθηκε να συνταχθεί εκ νέου, επειδή ανέκυψαν νέες μαθησιακές και διδακτικές ανάγκες. Για παράδειγμα, θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι δείκτες επίδοσης που καλύπτουν όλες τις ικανότητες που απαιτούνται στο μάθημα L1 στο τέλος του 3ου κύκλου των Ευρωπαϊκών Σχολείων.

Επίσης, συμπεριελήφθη το περιεχόμενο των εγγράφων Αρ. Πρωτ. 148083/Δ2, 13-09-2016 & Αρ. Πρωτ. 148091/Δ2, 13-09-2016, τα οποία αφορούν, αντιστοίχως, τη διδασκαλία της ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ/ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ του ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (τάξεις: Α, Β, Γ) και Λυκείου (Α, Β Ημερήσιο ΓΕΛ) για το σχολικό έτος 2016-2017, μετά από σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (πράξη 35/2016 του Δ.Σ., Ι.Ε.Π.). Το νέο Π.Σ. θα τεθεί σε ισχύ για την 6^η τάξη από τον Σεπτέμβριο 2017 και για την 7^η τάξη από τον Σεπτέμβριο 2018 (Ευρωπαϊκό Απολυτήριο 2019), ενώ συμπεριλαμβάνει, εκτός από τους δείκτες επίδοσης, και υποδείγματα θεμάτων τόσο για τις γραπτές όσο και για τις προφορικές εξετάσεις του Ευρωπαϊκού Απολυτηρίου στη LI Ελληνικά, Εμβάθυνση.

Επισημαίνεται ότι και το νέο Π.Σ. της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ LI, Εμβάθυνσης μπορεί εύκολα να τροποποιηθεί/αναθεωρηθεί, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο.

Στα Ευρωπαϊκά Σχολεία η προσφερόμενη παιδεία στον Δευτεροβάθμιο Κύκλο έχει διπτό στόχο. Αναπτύσσει την επίσημη εκπαίδευση, η οποία στηρίζεται σε συγκεκριμένο πλαίσιο σπουδών και επιδιώκει να ενισχύει σε ποικίλους τομείς την απόκτηση διαφόρων ικανοτήτων-δεξιοτήτων και γνώσεων (από τη θεωρία στην πράξη), καθώς και θετικών στάσεων. Συγχρόνως, ενθαρρύνει τη διαμόρφωση της ατομικής ταυτότητας κάθε μαθητή/μαθήτριας που συντελείται μέσα σε ένα ποικίλο πνευματικό, ηθικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο.

Αυτοί οι δύο στόχοι, που στην πράξη είναι αδιαχώριστοι, καλλιεργούνται δίνοντας ιδιαίτερως έμφαση στον πλούτο του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Η εμπειρία της κοινής ευρωπαϊκής ζωής των μαθητών/μαθητριών στα Ευρωπαϊκά Σχολεία θα πρέπει να τους/τις καθοδηγεί, ώστε να επιδεικνύουν πολύ μεγάλο σεβασμό στις παραδόσεις που χαρακτηρίζουν κάθε χώρα και κάθε περιοχή της Ευρώπης, ενώ παράλληλα θα τους/τις επιτρέπει να διαμορφώνουν, όπως και να διατηρούν, τη δική τους εθνική ταυτότητα.

Το νέο Π.Σ. στηρίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο προκειμένου όλα τα άτομα να πετύχουν την προσωπική ανάπτυξη και ολοκλήρωση, την ενεργό άσκηση της ιδιότητας του πολίτη, καθώς και την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη, ορίζει τις παρακάτω Βασικές Ικανότητες της Διά Βίου μάθησης (2006):

1. Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα
2. Επικοινωνία στις ξένες γλώσσες
3. Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και στην τεχνολογία
4. Ψηφιακή ικανότητα
5. Μεταγνωστικές ικανότητες (μαθαίνω πώς να μαθαίνω)
6. Κοινωνικές ικανότητες, καθώς και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη
7. Αίσθημα πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητα
8. Πολιτισμική γνώση και έκφραση.

Εδώ, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η διανομή των διδακτικών εγχειριδίων στους/στις Έλληνες/Ελληνίδες μαθητές/μαθήτριες που φοιτούν στα Ε.Σ. τύπου I & II και SWALS, οργανώνεται, συντονίζεται και υλοποιείται βάσει Υπουργικών αποφάσεων του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Διευκρινίζεται, επίσης, ότι η αναφορά σε μαθητές-καθηγητές-διδάσκοντες συμπεριλαμβάνει, όπως είναι ευνόητο, το σύνολο των μαθητών/μαθητριών, καθηγητών/καθηγητριών, διδασκόντων/διδασκουσών, εξεταστών/εξεταστριών κ.ά.

Η Πύλη Μάθησης (Learning Gateway) μπορεί να αποτελέσει έναν χώρο ανοιχτής συζήτησης (φόρουμ) για επιπλέον οδηγίες, επεξηγήσεις ή συμβουλές.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η διδακτέα ύλη μπορεί να διαφοροποιείται από την Εθνική Επιθεωρήτρια, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

Ελληνική Γλώσσα LI - Ελληνική Γλώσσα LI, Εμβάθυνση

Όπως είναι εύλογο, η γλώσσα είναι το βασικό υλικό της Λογοτεχνίας, αφού κάθε λογοτεχνικό κείμενο έχει γλωσσική μορφή και δομή στο οποίο, βεβαίως, δίνει λογοτεχνική αξία η ποιότητα του λόγου και ο ιδιαίτερος τρόπος της γλωσσοτεχνικής σύνθεσης (ύφος). Μαζί με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, τον άλλο κλάδο της γλωσσικής διδασκαλίας, αμφότερα διαλέγονται μεταξύ τους -έστω και με διαφορετικό αποτέλεσμα, αφού η γλώσσα της Λογοτεχνίας δεν ταυτίζεται πάντα με τον γλωσσικό κώδικα της καθημερινής επικοινωνίας- και διευρύνουν από κοινού το αίτημα της ανθρωπιστικής παιδείας.

Ως εκ τούτου, τα λογοτεχνικά κείμενα ασκούν εκ των πραγμάτων στους/στις μαθητές/μαθήτριες γλωσσική αγωγή και συμβάλλουν ουσιαστικά στην παρατήρηση και έκφραση νοημάτων, σημασιών και ερμηνευτικών εκδοχών με τεκμηριωμένο τρόπο. Με αυτόν τον τρόπο, η ειδική φύση του μαθήματος της Λογοτεχνίας αξιοποιείται ακόμη περισσότερο μέσω της Ελληνικής Γλώσσας LI, Εμβάθυνσης με αποτέλεσμα οι μαθητές/μαθήτριες να αποκτούν ένα συνεκτικό και διευρυμένο σώμα γνώσεων γύρω από τη λογοτεχνική παραγωγή και να αναπτύσσονται σε πολύ ικανούς/ικανές φιλαναγνώστες/φιλαναγνώστριες, κριτικά σκεπτόμενους πολίτες κ.ά. Η Λογοτεχνία, μεταξύ των άλλων, καταδεικνύει την ιδιαίτερη γλωσσική και πολιτισμική ελληνική και ευρωπαϊκή υπόσταση, αναδεικνύει τη φυσιογνωμία των λαών και εξελίσσεται σε σημαίνον, ειδικής ποιότητας, αισθητικό και μορφωτικό αγαθό που συγχρόνως συμβάλλει στην καλλιέργεια της διαπολιτισμικής προσέγγισης. Είναι, λοιπόν, γεγονός ότι η ενασχόληση με τα λογοτεχνικά κείμενα, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος, παρέχει τη δυνατότητα άμεσης συμμετοχής των μαθητών/μαθητριών στη διαδικασία της γνώσης, ως κοινότητας αναγνωστών/αναγνωστριών και ερμηνευτών/ερμηνευτριών, διευρύνει τον ορίζοντα των εμπειριών και το βάθος της ευαισθησίας τους, οξύνει το γλωσσικό αισθητήριο και το αισθητικό τους κριτήριο, διαμορφώνει στάσεις και σύστημα αξιών, αναπτύσσει με καλλιτεχνικά και διανοητικά ερεθίσματα τη δημιουργικότητα, την κριτική-ερμηνευτική τους ικανότητα κ.λπ. Για όλους αυτούς τους λόγους, η Λογοτεχνία ως μάθημα συνιστά μορφωτικό αγαθό, το οποίο αποσκοπεί όχι μόνο στην παροχή γνώσεων όσο και στην καλλιέργεια της ευαισθησίας, τον εμπλουτισμό της εμπειρίας, την ανάπτυξη της φαντασίας κ.ά. Είναι γνωστό, εξάλλου, ότι η Νεοελληνική Λογοτεχνία, που παράγει υψηλής ποιότητας και με παγκόσμια αναγνώριση έργα, καθιστά τους/τις μαθητές/μαθήτριες ικανούς/ικανές να αντιλαμβάνονται την πραγματικότητα στις πολυεπίπεδες όψεις και εκδοχές της και να παίρνουν κριτική θέση απέναντι σε ζητήματα της ατομικής και κοινωνικής ζωής. Η Λογοτεχνία, επομένως, είναι εν γένει ένα γνωστικό αντικείμενο ενδεδειγμένο για εφήβους, στο πλαίσιο ενός σχολείου που σέβεται τους νέους και ενισχύει τις δεξιότητές τους, λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντά τους, τις μαθησιακές, αλλά και τις μελλοντικές, ανάγκες τους στον επαγγελματικό χώρο που, στη συνέχεια, θα επιλέξουν να κινηθούν.

Τα Π.Σ. για τη Νεοελληνική Γλώσσα LI και LI, Εμβάθυνση χαρακτηρίζονται από τις ίδιες παιδαγωγικές αρχές και προσεγγίσεις, οι οποίες οδηγούν τους/τις μαθητές/μαθήτριες των Ε.Σ. στην απόκτηση του Ευρωπαϊκού Απολυτηρίου και εξασφαλίζουν την πρόσβαση και

εισαγωγή των αποφοίτων τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Επιπροσθέτως, η ύλη της Ελληνικής Γλώσσας LI, Εμβάθυνσης συμπεριλαμβάνει την ύλη που απαιτείται για το μάθημα Ελληνική Γλώσσα LI και ως εκ τούτου διαμορφώνεται μια κοινή οπτική και σύγκλιση στη διδακτική πράξη. Ωστόσο, ενώ πράγματι υπάρχουν πολλά κοινά σημεία μεταξύ των δύο αυτών μαθημάτων (Ελληνική Γλώσσα LI & Ελληνική Γλώσσα LI, Εμβάθυνση), παρατηρούνται συγχρόνως διακριτά όρια και διαφοροποιήσεις ανάμεσα σε καθένα από αυτά. Έτσι, η LI, Εμβάθυνση διδάσκεται στην ίδια κατεύθυνση με τη Γλώσσα LI, αλλά σε ένα πιο σύνθετο και απαιτητικό επίπεδο. Οι μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/οποίες στην 6^η και 7^η τάξη επιλέγουν την Ελληνική Γλώσσα LI, Εμβάθυνση έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργούν περαιτέρω τις γλωσσικές τους ικανότητες και να αποκτούν γνώσεις σε βάθος τόσο στη LI όσο και τη Λογοτεχνία. Για τον λόγο αυτό, το μάθημα της LI Εμβάθυνσης θα πρέπει να επιλέγεται, κατά κύριο λόγο, από μαθητές/μαθήτριες που στη διάρκεια των σπουδών τους επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελληνική Γλώσσα και τη Λογοτεχνία και επιθυμούν, στη συνέχεια, να «επικοινωνούν σε βάθος» με το έργο διαφόρων συγγραφέων, ποιητών κ.λπ. παλαιότερων, νεότερων και σύγχρονων, με βάση πάντα ποιοτικά λογοτεχνικά κριτήρια.

1. Γενικοί σκοποί

Βλέπε Πρόγραμμα Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας LI

2. Διδακτικές αρχές

Βλέπε Πρόγραμμα Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας LI

3. Διδακτικοί στόχοι

Εκτός από αυτούς που αναφέρονται στη Νεοελληνική Γλώσσα LI, επιπλέον, λαμβάνονται υπόψη και επιδιώκονται οι παρακάτω διδακτικοί στόχοι:

Αναμένεται ότι οι μαθητές/μαθήτριες θα μπορούν:

-Να καλλιεργούν μια ποικιλία αναγνωστικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων από όλο το φάσμα της πολιτισμικής παραγωγής (θεατρικής/κινηματογραφικής και μαζικής επικοινωνίας) υπό την επίδραση της εικονικής πραγματικότητας των πολυμέσων

-Να μετουσιώνουν και να μεταφέρουν τα συναισθήματα που προκαλεί μια λογοτεχνική ανάγνωση σε νέο κείμενο κάθε είδους (πεζό, ποιητικό, δοκιμιακό, ζωγραφικό, μουσικό, δραματικό)

-Να κατανοούν, να αναλύουν, να ερμηνεύουν και να αξιολογούν κριτικά τα λογοτεχνικά κείμενα ως σύνθετη δεξιότητα που θέτει τους δικούς της μεθοδολογικούς και υφολογικούς όρους

-Να κατανοούν τους ιδιαίτερους τρόπους με τους οποίους η Λογοτεχνία επεξεργάζεται, προσομοιώνει, αποδομεί και αναδομεί την πραγματικότητα, δημιουργώντας έναν δικό της «κόσμο» σε διαλεκτική σχέση με τον πραγματικό που συμβάλλει στην κατανόηση και του Εαυτού

-Να ανταποκρίνονται ως πολύ ικανοί/ικανές φιλιαναγνώστες/φιλιαναγνώστριες, σχολιάζοντας, συγκρίνοντας με δικά τους αναγνώσματα, άλλες εμπειρίες, γνώσεις, αξιολογήσεις κ.λπ.

-Να έχουν κριτική επίγνωση ότι η Λογοτεχνία, καθώς και οι γλωσσικές ή υφολογικές επιλογές του συγγραφέα, εκφράζουν συγκεκριμένες κοινωνικο-πολιτισμικές συνθήκες, ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένο ιδεολογικό επίπεδο, συνδέονται με τα ιστορικά γεγονότα και την εποχή εντός των οποίων δημιουργήθηκε ένα λογοτεχνικό έργο (αναγνώριση και περιγραφή ιστορικού πλαισίου: χρόνος, χώρος κ.λπ.) και αναδεικνύουν τη διαχρονικότητα της γλώσσας

-Να εμβαθύνουν στα κύρια λογοτεχνικά «γένη» (ποίηση-αφήγηση-θεατρικά είδη)

-Να γνωρίζουν τη συμβολή των σημαντικότερων γενεών, κινημάτων και ρευμάτων στη νεότερη ιστορία των ιδεών και της Λογοτεχνίας (Ρομαντισμός, Συμβολισμός, Ρεαλισμός, Υπερρεαλισμός κ.ά.)

-Να ευαισθητοποιούνται για ζητήματα (π.χ. στυλιστικά και πολιτισμικά) που εγείρονται από τη μετάφραση ή τη διασκευή ενός λογοτεχνικού κειμένου

Όπως διαπιστώνουμε, υπάρχει συνάφεια της Νεοελληνικής Γλώσσας με τη Λογοτεχνία. Για παράδειγμα, στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των μαθητών/μαθητριών μέσα από τη σύγκριση του γλωσσικού με το λογοτεχνικό «σύστημα», στην έμφαση στη «διακειμενικότητα» και τη σχέση των κειμένων μεταξύ τους, την ανάδειξη των ιδιαίτερων συμβάσεων κάθε κειμενικού είδους. Επίσης, στη στόχευση για την ανάδειξη των υπονοούμενων πληροφοριών/υπόρρητων μηνυμάτων κάθε κειμένου, λογοτεχνικού ή μη λογοτεχνικού, σύνδεση των κειμένων με σχετική θεματολογία, με το περιβάλλον και την εποχή τους κ.ά.

Περισσότερα στοιχεία υπάρχουν στο Παράρτημα, καθώς και συγκεκριμένες διδακτικές αναφορές/πρόσθετες πληροφορίες.

3.1. Διδακτικοί στόχοι στο τέλος του 3^{ου} κύκλου

Οι διδακτικοί στόχοι των τάξεων S6-S7 για τη Νεοελληνική Γλώσσα LI, Εμβάθυνση στα Ευρωπαϊκά Σχολεία μπορούν να εκληφθούν ως εμβάθυνση στους αντίστοιχους της LI. Για άλλη μια φορά, τονίζεται ότι με τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας L1, Εμβάθυνσης επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να αποκτήσουν και να αξιοποιήσουν ειδικότερες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις που σχετίζονται με την αποτελεσματική γλωσσική επικοινωνία, την προσωπική και κοινωνική ζωή, τη συνδιαμόρφωση του κοινωνικού γίνεσθαι, τους διαπολιτισμικούς κώδικες κ.ά. Ως εκ τούτου, η γλωσσική διδασκαλία δεν καλλιεργεί μόνον τη γλώσσα, αλλά σχετίζεται με ένα σύνολο ικανοτήτων/δεξιοτήτων και στρατηγικών, που δεν είναι αποκομμένες η μία από την άλλη, αλλά πρέπει να συνεκτιμώνται και να αξιολογούνται στο τέλος και του 3^{ου} κύκλου (περισσότερα στοιχεία στο Παράρτημα).

4. Περιεχόμενο σπουδών

Οι μαθητές/μαθήτριες με βάση τις προϋπάρχουσες γνώσεις και ικανότητές τους από τους δύο προηγούμενους κύκλους σπουδών (S1- S3 και S4-S5), καθώς και με καταμερισμό της ύλης -με κλιμακωτή διαβάθμιση δυσκολίας-, για κάθε μία από τις δύο τελευταίες τάξεις του τρίτου κύκλου (S6-S7), στο τέλος, εκτός από όσα αναφέρονται στη Νεοελληνική Γλώσσα LI, επιπλέον, θα πρέπει:

Τάξεις 6^η – 7^η

- Να διακρίνουν και να αποσαφηνίζουν διαφόρους λογοτεχνικούς όρους
- Να αναγνωρίζουν από εσωτερικά στοιχεία ενός κειμένου το είδος και την ευρύτερη γραμματολογική παράδοση στην οποία αυτό ανήκει,
- Να γνωρίζουν τις βασικές περιόδους της Ελληνικής Λογοτεχνίας (γραμματολογικά και ιστορικά) και να εμβαθύνουν εν γένει στα λογοτεχνικά «κινήματα», «ρεύματα» και λογοτεχνικές «σχολές», «γενιές» του 19ου & 20ού αι.
- Να αντιπαραβάλλουν ποιητικά και, αντίστοιχα, αφηγηματικά κείμενα που να καταδεικνύουν τη ριζοσπαστική σημασία των διαφόρων λογοτεχνικών κινήματων και ειδικότερα του Ρεαλισμού, Νατουραλισμού, Ηθογραφίας (στην πεζογραφία) ή του Ρομαντισμού– Συμβολισμού –Υπερρεαλισμού (στην ποίηση) στην ανανέωση /αναμόρφωση των εκφραστικών τρόπων της Λογοτεχνίας για την «αναπαράσταση» της πραγματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό, κοινωνικό, καθώς & το πνευματικό περιβάλλον στο οποίο αυτά αναπτύχθηκαν
- Να συσχετίζουν τις ιστορικές εξελίξεις της ελληνικής κοινωνίας (εσωτερική αναδιάρθρωση, εκβιομηχάνιση, οικονομική ανάπτυξη, εσωτερική μετανάστευση στα αστικά κέντρα) και της λογοτεχνικής παραγωγής της εποχής, ελληνικής και ξένης. Για παράδειγμα, τη συνάρτηση της γενιάς του '30 στον ελλαδικό χώρο με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, των μεταπολεμικών λογοτεχνών με τον Μάη του '68 στον ευρωπαϊκό χώρο, την κατοχή και τον Εμφύλιο κ.ά.
- Να εμβαθύνουν στη Νέα Αθηναϊκή Σχολή, τη Γενιά του '30, στους Μεταπολεμικούς ποιητές/πρώτη γενιά από το 1918 έως το 1928, δεύτερη γενιά από το 1955 έως το 1965, νεότερους της δεκαετίας του '70, καθώς και να γνωρίσουν πεζογράφους της μεταπολεμικής περιόδου και σύγχρονους λογοτέχνες
- Να μελετούν έργα-σταθμούς της ξένης Λογοτεχνίας, τα οποία επιδεικνύουν τις ποικίλες τάσεις της παγκόσμιας λογοτεχνικής παραγωγής
- Να αντιλαμβάνονται τη(ν) λογική, έλλογη, άλογη αλληλουχία του ποιητικού «νοήματος», τις σημασίες του ποιητικού λεξιλογίου, τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης
- Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο, να χρησιμοποιούν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους

- Να αναγνωρίζουν από γλωσσούφολογικά αλλά και «τεχνικά» γνωρίσματα του κειμένου τον γραμματολογικό τύπο του αφηγήματος
- Να κατανοούν τα κύρια στοιχεία του αφηγηματικού λόγου και να αναγνωρίζουν τη δομή και την πλοκή ενός λογοτεχνικού αφηγήματος
- Να αναγνωρίζουν τον τύπο του αφηγητή, τη συμμετοχή του ή μη στην ιστορία που αφηγείται, το ρηματικό πρόσωπο στο οποίο γίνεται η αφήγηση και να κατανοούν τη λειτουργική σημασία των πιο πάνω στοιχείων στο λογοτεχνικό κείμενο
- Να διακρίνουν τους κύριους τρόπους εστίασης και απόδοσης του λόγου των προσώπων
- Να συνδυάζουν τις τεχνικές της αφήγησης με τις τεχνικές της ποίησης π.χ. αφηγηματική ποίηση κ.ά.
- Να μελετούν τη δοκιμακή παραγωγή αντίστοιχων λογοτεχνικών περιόδων που εξετάζει τις συνθήκες της λογοτεχνικής παραγωγής, καθώς και πώς η πραγματικότητα επηρεάζει όχι μόνο τη λογοτεχνική παραγωγή, αλλά και την πρόσληψή της από το αναγνωστικό κοινό
- Να εντοπίζουν και να μελετούν στα κείμενα της Λογοτεχνίας διάφορους κώδικες αμφισημίας (παρωδία, σάτιρα, ειρωνεία) και να αντιλαμβάνονται πώς το στοιχείο του κωμικού “υπονομεύει” ή/και ανατρέπει τη συμβατική όψη των πραγμάτων κ.ά.

5. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στην Ελληνική Γλώσσα, ΛΙ, Εμβάθυνση πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να ακολουθεί τα ίδια κριτήρια και τους ίδιους στόχους, όπως και στην ΛΙ (αφού οι μαθητές/μαθήτριες της ΛΙ, Εμβάθυνσης αξιολογούνται μόνον σ’ αυτή) κατάλληλα προσαρμοσμένα/προσαρμοσμένους στα κριτήρια επίδοσης και τις κλίμακες αξιολόγησης των Ε.Σ. Όπως είναι εύλογο, θα πρέπει να διέπεται από το γενικότερο πνεύμα του αντίστοιχου Προγράμματος Σπουδών και να στοχεύει στην υλοποίηση των διακηρυγμένων στόχων του, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις γλωσσικές ικανότητες/δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών, εξίσου.

Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και στις εξετάσεις του α΄ και β΄ εξαμήνου της 6^{ης} τάξης όσο και στις προκαταρκτικές εξετάσεις του ΒΑC/Ευρωπαϊκού Απολυτηρίου, τον Ιανουάριο.

Διευκρινίζεται ότι στις γραπτές και προφορικές εξετάσεις της 7^{ης} οι μαθητές/μαθήτριες θα αξιολογούνται με βάση το Πρόγραμμα Σπουδών της τελευταίας τάξης, όπως επίσης και τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τα προηγούμενα διδακτικά έτη, κυρίως στην 6η τάξη.

Attainment descriptors Δείκτες επίδοσης

Αριθμη- τική κλίμακα	Λεκτική κλίμακα	Αφαβητι- κή κλίμακα	Δείκτες επίδοσης που καλύπτουν όλες τις ικανότητες που απαιτούνται στο μάθημα Ελληνικά L1 Εμβάθυνση, στο τέλος του κύκλου 3	
			Τέλος 3ου κύκλου	
			Ο/Η μαθητής/μαθήτρια	
9-10	Άριστα	A	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου	Κατανοεί άριστα -έστω και με μικρές ατέλειες- λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα. Χωρίς επιπλέον οδηγίες, άριστα αναγνωρίζει, χρησιμοποιεί και αναλύει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.
			Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, άριστα -έστω και με μικρές ατέλειες- παράγει δομημένα κείμενα, τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης εργασίας που του/της έχει ανατεθεί με συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο . Διατυπώνει άριστα σωστές προτάσεις, χρησιμοποιώντας κατάλληλο και ποικίλο λεξιλόγιο, με σωστή ορθογραφία και κατάλληλο ύφος.
			Ικανότητα επιχειρη- ματολογίας	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, άριστα επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων . Άριστα, υιοθετεί διαφορετικές απόψεις και διατυπώνει τα επιχειρήματά του/της με σαφήνεια, συνεκτικότητα και σωστή δομή , χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά μέσα.

			Ικανότητα ερμηνευτική	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, άριστα ερμηνεύει, κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού ή μη λογοτεχνικού κειμένου ή/και κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, άριστα αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη .
			Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και γνώσεις ειδικού λεξιλογίου)	Άριστα , επιδεικνύει γνώσεις των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει αναφορές σε λογοτεχνικές, γραμματικοσυντακτικές, γλωσσικές έννοιες, καθώς και σε βασικές έννοιες πραγματολογίας και κοινωνιοψυχολογίας). Επίσης, άριστα, χωρίς επιπλέον οδηγίες , τις συσχετίζει με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).
			Ικανότητα γλωσσική (Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, άριστα αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας και παράγει μια μεγάλη ποικιλία κειμένων.
			Ικανότητα κριτικής σκέψης	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, άριστα ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει γλωσσικά τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.
			Αφορά μόνο την προφορική επίδοση	
			Ικανότητα στον προφορικό λόγο	Χωρίς, επιπλέον, οδηγίες, άριστα κάνει μια καλά δομημένη παρουσίαση, η οποία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας που του/της έχει ανατεθεί. Επίσης, άριστα , επικοινωνεί και αρχίζει συζητήσεις σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια .

				Διατυπώνει προτάσεις με ακρίβεια και κάνει χρήση κατάλληλου και ποικίλου λεξιλογίου με κατάλληλο ύφος.
8-8.9	Πολύ καλά	B	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου	Κατανοεί πολύ καλά λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα. Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά αναγνωρίζει, χρησιμοποιεί και αναλύει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.
			Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά παράγει δομημένα κείμενα, τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης εργασίας που του/της έχει ανατεθεί σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο . Διατυπώνει πολύ καλά σωστές προτάσεις χρησιμοποιώντας κατάλληλο και ποικίλο λεξιλόγιο, με σωστή ορθογραφία και κατάλληλο ύφος.
			Ικανότητα επιχειρηματολογίας	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων. Πολύ καλά υιοθετεί διαφορετικές απόψεις και διατυπώνει τα επιχειρήματά του/της με σαφήνεια, συνεκτικότητα και σωστή δομή , χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά μέσα.
			Ικανότητα ερμηνευτική	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά ερμηνεύει, κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού ή μη λογοτεχνικού κειμένου ή/και κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, πολύ καλά αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη .
			Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και ειδικού λεξιλογίου)	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά επιδεικνύει γνώση των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει αναφορές σε λογοτεχνικές, γραμματικοσυντακτικές, γλωσσικές έννοιες, καθώς και σε βασικές έννοιες πραγματολογίας, κοινωνιοψυχολογίας). Επίσης, πολύ καλά, χωρίς επιπλέον οδηγίες , τις συσχετίζει με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).

			<p>Ικανότητα γλωσσική</p> <p>(Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας και παράγει μια μεγάλη ποικιλία κειμένων.</p>
			<p>Ικανότητα κριτικής σκέψης</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει γλωσσικά τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.</p>
			<p>Αφορά μόνο την προφορική επίδοση</p>	
			<p>Ικανότητα στον προφορικό λόγο</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ καλά κάνει μια δομημένη παρουσίαση, η οποία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας που του/της έχει ανατεθεί. Επίσης, πολύ καλά επικοινωνεί και αρχίζει συζητήσεις σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια, διατυπώνει προτάσεις με ακρίβεια, κάνει χρήση κατάλληλου και ποικίλου λεξιλογίου με κατάλληλο ύφος.</p>

7-7.9	Καλά	C	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου	Κατανοεί καλά λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα. Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά αναγνωρίζει, χρησιμοποιεί και αναλύει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.
			Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά παράγει δομημένα κείμενα, τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης εργασίας που του/της έχει ανατεθεί με συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο . Διατυπώνει καλά σωστές προτάσεις, χρησιμοποιώντας_κατάλληλο και ποικίλο λεξιλόγιο, με σωστή ορθογραφία και κατάλληλο ύφος.
			Ικανότητα επιχειρηματολογίας	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων. Καλά υιοθετεί διαφορετικές απόψεις και διατυπώνει τα επιχειρήματά του/της με σαφήνεια, συνεκτικότητα και σωστή δομή , χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά μέσα.
			Ικανότητα ερμηνευτική	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά ερμηνεύει, κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού ή μη λογοτεχνικού κειμένου ή/και κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, καλά αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη .
			Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και ειδικού λεξιλογίου)	Καλά επιδεικνύει γνώσεις των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει αναφορές σε λογοτεχνικές, γραμματικοσυντακτικές, γλωσσικές έννοιες, καθώς και σε βασικές έννοιες πραγματολογίας και κοινωνιοψυχολογίας). Επίσης, χωρίς επιπλέον οδηγίες, τις συσχετίζει με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).

			<p>Ικανότητα γλωσσική</p> <p>(Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας και παράγει μια μεγάλη ποικιλία δικών του/της κειμένων.</p>
			<p>Ικανότητα κριτικής σκέψης</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει γλωσσικά τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.</p>
			<p>Αφορά μόνο την προφορική επίδοση</p>	
			<p>Ικανότητα στον προφορικό λόγο</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, καλά κάνει μια δομημένη παρουσίαση, η οποία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας που του/της έχει ανατεθεί. Επίσης, καλά, επικοινωνεί και αρχίζει συζητήσεις σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια. Διατυπώνει προτάσεις με ακρίβεια και κάνει χρήση κατάλληλου και ποικίλου λεξιλογίου, με κατάλληλο ύφος.</p>
6-6.9	Ικανοποιητικά	D	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			<p>Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου</p>	<p>Κατανοεί ικανοποιητικά λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα. Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά αναγνωρίζει, χρησιμοποιεί και αναλύει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.</p>
			<p>Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά παράγει δομημένα κείμενα, τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης εργασίας που του/της έχει ανατεθεί με συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο. Διατυπώνει ικανοποιητικά σωστές προτάσεις,</p>

			γραπτού λόγου	χρησιμοποιώντας ικανοποιητικό, αλλά όχι ποικίλο λεξιλόγιο, με ικανοποιητική ορθογραφία, αλλά με αρκετά ορθογραφικά λάθη, και κατάλληλο ύφος.
			Ικανότητα επιχειρηματολογίας	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων. Ικανοποιητικά υιοθετεί διαφορετικές απόψεις και διατυπώνει τα επιχειρήματά του με σαφήνεια, συνεκτικότητα και καλή δομή , χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά μέσα.
			Ικανότητα ερμηνευτική	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά ερμηνεύει, κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού ή μη λογοτεχνικού κειμένου ή/και κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, ικανοποιητικά αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη .
			Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και ειδικού λεξιλογίου)	Ικανοποιητικά επίδεικνύει γνώσεις των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει αναφορές σε λογοτεχνικές, γραμματικοσυντακτικές, γλωσσικές έννοιες, καθώς και σε βασικές έννοιες πραγματολογίας και κοινωνιοψυχολογίας). Επίσης, χωρίς επιπλέον οδηγίες , τις συσχετίζει με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).
			Ικανότητα γλωσσική (Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας και παράγει μια μεγάλη ποικιλία δικών του/της κειμένων.
			Ικανότητα κριτικής σκέψης	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει γλωσσικά τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.

			Αφορά μόνο την προφορική επίδοση	
			Ικανότητα στον προφορικό λόγο	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ικανοποιητικά κάνει μια δομημένη παρουσίαση, η οποία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας που του/της έχει ανατεθεί. Επίσης, ικανοποιητικά επικοινωνεί σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια . Διατυπώνει σωστές προτάσεις με λεξιλόγιο ικανοποιητικό , αλλά χωρίς ιδιαίτερη ποικιλία, και χρησιμοποιεί σε ικανοποιητικό βαθμό κατάλληλο ύφος.
5-5.9	Επαρκώς	E	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου	Κατανοεί επαρκώς λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα. Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς αναγνωρίζει, χρησιμοποιεί και αναλύει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.
			Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς παράγει δομημένα κείμενα, τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης εργασίας που του/της έχει ανατεθεί με συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο . Διατυπώνει επαρκώς σωστές προτάσεις χρησιμοποιώντας κατάλληλο, αλλά περιορισμένο λεξιλόγιο και με συχνά ορθογραφικά λάθη. Επιδεικνύει ασαφή κατανόηση του κατάλληλου ύφους .
			Ικανότητα επιχειρηματολογίας	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων. Επίσης, εκφράζει επαρκώς διαφορετικές απόψεις και επιχειρηματολογεί με σαφήνεια, συνεκτικότητα και σωστή δομή , χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά μέσα.
			Ικανότητα ερμηνευτική	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς ερμηνεύει και κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού και μη λογοτεχνικού κειμένου, κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, επαρκώς αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη .
			Ικανότητα επιστημονική	Επαρκώς επιδεικνύει κάποιες γνώσεις των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει αναφορές σε βασικές λογοτεχνικές, γραμματικοσυντακτικές, γλωσσικές

			(Γνώσεις εξειδικευμένες και ειδικού λεξιλογίου)	έννοιες, καθώς και σε βασικές έννοιες πραγματολογίας, κοινωνιοψυχολογίας). Επίσης, χωρίς επιπλέον οδηγίες , τις συσχετίζει με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).
			Ικανότητα γλωσσική (Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας και παράγει μεγάλη ποικιλία δικά του /της κείμενα.
			Ικανότητα κριτικής σκέψης	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει γλωσσικά τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.
			Αφορά μόνο την προφορική επίδοση	
			Ικανότητα στον προφορικό λόγο	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, επαρκώς κάνει μια δομημένη παρουσίαση, η οποία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας που του/της έχει ανατεθεί. Επίσης, επαρκώς επικοινωνεί και αρχίζει συζητήσεις σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια. Διατυπώνει σωστές προτάσεις, χρησιμοποιώντας κατάλληλο λεξιλόγιο, αλλά περιορισμένο. Δεν αντιλαμβάνεται ποιο είναι το κατάλληλο ύφος που του/της ζητείται.
3-4.9	Ανεπαρκώς	F	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου	Ανεπαρκώς , κατανοεί λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα, καθώς και ανεπαρκώς αναγνωρίζει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.

			<p>Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ανεπαρκώς παράγει ένα δομημένο κείμενο, το οποίο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης εργασίας που του/της έχει ανατεθεί και με συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο. Διατυπώνει λανθασμένες προτάσεις, χρησιμοποιώντας ακατάλληλο και πολύ περιορισμένο λεξιλόγιο. Παρατηρείται ένας σχετικά μεγάλος αριθμός ορθογραφικών λαθών. Αντιλαμβάνεται ανεπαρκώς ποιο θα ήταν το κατάλληλο ύφος που του/της ζητείται.</p>
			<p>Ικανότητα επιχειρηματολογίας</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ανεπαρκώς επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων, υιοθετεί διαφορετικές απόψεις και διατυπώνει τα επιχειρήματά του/της χωρίς σαφήνεια, συνεκτικότητα και σωστή δομή, χρησιμοποιώντας ακατάλληλα γλωσσικά μέσα.</p>
			<p>Ικανότητα ερμηνευτική</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ανεπαρκώς ερμηνεύει και κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού ή μη κειμένου και κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, ανεπαρκώς αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη.</p>
			<p>Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και ειδικού λεξιλογίου)</p>	<p>Επιδεικνύει ανεπαρκώς γνώσεις των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει ανεπαρκείς αναφορές σε λογοτεχνικές, γραμματοσυντακτικές, γλωσσικές έννοιες, καθώς και βασικές έννοιες πραγματολογίας, κοινωνιοψυχολογολογίας), που, χωρίς επιπλέον οδηγίες, συσχετίζει ανεπαρκώς με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).</p>
			<p>Ικανότητα γλωσσική (Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ανεπαρκώς αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας. Παράγει ανεπαρκώς, χωρίς επιπλέον οδηγίες, περιορισμένα ως προς το είδος και τον τύπο δικά του/της κείμενα.</p>

			<p>Ικανότητα κριτικής σκέψης</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ανεπαρκώς ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει γλωσσικά ανεπαρκώς τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.</p>
<p>Αφορά μόνο την προφορική επίδοση</p>				
			<p>Ικανότητα στον προφορικό λόγο</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, ανεπαρκώς κάνει μια παρουσίαση δομημένη, η οποία δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας. Ανεπαρκώς, επικοινωνεί και αρχίζει συζητήσεις σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια. Διατυπώνει προτάσεις, χρησιμοποιώντας ακατάλληλο και πολύ περιορισμένο λεξιλόγιο. Αντιλαμβάνεται ανεπαρκώς ποιο θα ήταν το κατάλληλο ύφος που του/της ζητείται.</p>

0-2.9	Πολύ ανεπαρκώς	F X	Ικανότητες προφορικής και γραπτής επίδοσης	
			Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου	Πολύ ανεπαρκώς κατανοεί λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα, καθώς και πολύ ανεπαρκώς αναγνωρίζει τα γενικά και τα επί μέρους σημαντικά στοιχεία ενός κειμένου.
			Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ ανεπαρκώς , παράγει ένα δομημένο κείμενο , το οποίο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις εργασίας που του/της έχει ανατεθεί με συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο. Διατυπώνει λανθασμένες προτάσεις, χρησιμοποιώντας ακατάλληλο και πάρα πολύ περιορισμένο λεξιλόγιο. Παρατηρείται ένας πολύ μεγάλος αριθμός ορθογραφικών λαθών. Αντιλαμβάνεται πολύ ανεπαρκώς ποιο θα ήταν το κατάλληλο ύφος που του/της ζητείται.
			Ικανότητα επιχειρηματολογίας	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ ανεπαρκώς επιχειρηματολογεί για μια ποικιλία θεμάτων . Επίσης, υιοθετεί διαφορετικές απόψεις πολύ ανεπαρκώς και διατυπώνει τα επιχειρήματά του/της χωρίς σαφήνεια, συνεκτικότητα και σωστή δομή , χρησιμοποιώντας ακατάλληλα γλωσσικά μέσα.
			Ικανότητα ερμηνευτική	Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ ανεπαρκώς ερμηνεύει και κατανοεί τα νοήματα ενός λογοτεχνικού ή μη λογοτεχνικού κειμένου, και κάνει υποθέσεις σχετικά με αυτό. Επίσης, πολύ ανεπαρκώς αξιολογεί το κείμενο και κάνει αναφορές σε αυτό με κριτική σκέψη.
			Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και γνώσεις	Επιδεικνύει πολύ ανεπαρκώς γνώσεις των πιο σημαντικών στοιχείων, εννοιών και όρων ενός θέματος (κάνει πολύ ανεπαρκείς αναφορές σε λογοτεχνικές, γραμματικοσυντακτικές, γλωσσικές έννοιες, καθώς και βασικές έννοιες πραγματολογίας, κοινωνιοψυχολογίας) που χωρίς επιπλέον οδηγίες , συσχετίζει πολύ ανεπαρκώς με άλλα γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνικά κ.ά.).

			ειδικού λεξιλογίου)	
			<p>Ικανότητα γλωσσική</p> <p>(Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ ανεπαρκώς αναλύει τα στοιχεία ενός κειμένου ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας. Παράγει πολύ ανεπαρκώς, χωρίς επιπλέον οδηγίες, ως προς το είδος και τον τύπο δικά του/της κείμενα.</p>
			<p>Ικανότητα κριτικής σκέψης</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ ανεπαρκώς ανταποκρίνεται σε θέματα της κοινωνικής πραγματικότητας και αποδίδει πολύ ανεπαρκώς τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας.</p>
			Αφορά μόνο την προφορική επίδοση	
			<p>Ικανότητα στον προφορικό λόγο</p>	<p>Χωρίς επιπλέον οδηγίες, πολύ ανεπαρκώς κάνει μια παρουσίαση, η οποία να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συνθετικής εργασίας. Πολύ ανεπαρκώς επικοινωνεί και αρχίζει συζητήσεις σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια. Διατυπώνει προτάσεις, χρησιμοποιώντας ακατάλληλο λεξιλόγιο. Αντιλαμβάνεται πολύ ανεπαρκώς ποιο είναι το κατάλληλο ύφος που του/της ζητείται.</p>

6. Παράρτημα : ΣΧΟΛΙΑ/Annex

Τα διάφορα στοιχεία που εμπεριέχονται στο παρακάτω κείμενο διευκρινίζουν κάποια σημεία του Προγράμματος Σπουδών. Οι αναφορές σ'αυτό είναι γραμμένες με έντονα γράμματα και πλάγιους χαρακτήρες.

3. Διδακτικοί στόχοι

-Να κατανοούν, να αναλύουν, να ερμηνεύουν και να αξιολογούν κριτικά τα λογοτεχνικά κείμενα ως σύνθετη δεξιότητα που θέτει τους δικούς της μεθοδολογικούς και υφολογικούς όρους

Αφορά την κατανόηση-ανάλυση-ερμηνεία-αξιολόγηση λογοτεχνικών κειμένων, σύμφωνα με τους μεθοδολογικούς, υφολογικούς, ιστοριογραμματολογικούς όρους που θέτει το λογοτεχνικό γένος, το κειμενικό είδος και η παράδοση στο οποίο ανήκουν. Εξελίσσεται αυτή η διαδικασία σε εξής τρία επίπεδα:

A) στο επίπεδο της πραγματολογικής κατανόησης και εξομάλυνσης των κειμένων

B) στο επίπεδο της κειμενικής δομής· οι μαθητές/μαθήτριες αξιοποιούν τη δομή του κειμένου, για να εντοπίζουν την οργάνωση των στοιχείων και να διερευνούν τους τρόπους με τους οποίους τα λογοτεχνικά κείμενα μπορούν να αναπαραστήσουν τον κόσμο και να εισαγάγουν τομές στην υπάρχουσα πραγματικότητα

Γ) στο επίπεδο της εμβάθυνσης στα κείμενα, οι μαθητές/μαθήτριες ασκούνται στην κατανόηση και ερμηνεία των υπόρρητων πληροφοριών που μεταδίδει ένα λογοτεχνικό κείμενο, ενεργοποιώντας τις γενικότερες ιστορικές, επιστημονικές ή άλλες γνώσεις τους, καθώς και στο να ανατρέχουν σε άλλες πηγές, εκτός από το δοθέν κείμενο, προκειμένου να φωτίσουν τις άδηλες όψεις και πτυχές του κειμενικού «νοήματος».

Επίσης, οι μαθητές/μαθήτριες θα πρέπει να αποτιμούν τα λογοτεχνικά κείμενα με γνώμονα:

A) α) την αισθητική του αξία β) την αναγνώριση της ποιότητας του λόγου, των υφολογικών και τεχνοτροπικών χαρακτηριστικών που καθιστούν το συγκεκριμένο έργο 'έργο τέχνης'

B) την ανθρωπογνωστική του αξία: αναγνώριση των στοιχείων εκείνων π.χ. στάσεων, αντιλήψεων, αξιών-που καθιστούν το συγκεκριμένο έργο 'μορφωτικό αγαθό'

Γ) το ειδικό του βάρος μέσα στο γραμματειακό είδος και στη λογοτεχνική παράδοση που αυτό εντάσσεται, όπως επίσης στο σύνολο του έργου του συγκεκριμένου δημιουργού (ποιητή, συγγραφέα κ.λπ.).

3.1. Διδακτικοί στόχοι στο τέλος του 3^{ου} κύκλου

Στο τέλος του τρίτου κύκλου (S6-S7) οι μαθητές/μαθήτριες είναι ικανοί/ικανές:

Ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου

Να διαβάζουν, να κατανοούν και να αναλύουν τα γενικά και επί μέρους στοιχεία λογοτεχνικών και μη λογοτεχνικών κειμένων που χαρακτηρίζονται μακροσκελή και απαιτητικά ως προς το περιεχόμενο και το πλαίσιο επικοινωνίας. Επιπλέον, να μελετούν τα κείμενα συστηματικά και να εμβαθύνουν σε ό,τι αφορά το περιεχόμενό τους, τη γλώσσα/έκφραση, δομή και το στυλ τους λαμβάνοντας υπόψη τους μεθοδολογικούς, υφολογικούς, γραμματολογικούς όρους των κειμένων αυτών, καθώς και το κοινωνικό, πραγματολογικό, πολιτισμικό, ιστορικό, αισθητικό, ερμηνευτικό, λογοτεχνικό πλαίσιο ή/και, γενικότερα, των διαφόρων μορφών της τέχνης που αυτά εντάσσονται.

Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν:

-Να μελετούν προσεκτικά το περιστατικό, να αναλύουν τις συμπεριφορές των προσώπων, να επιλέγουν τα δεδομένα που τους χρειάζονται, για να συνθέτουν την απάντησή τους, να διατυπώνουν τη γνώμη τους και να την τεκμηριώνουν με συγκεκριμένες αναφορές, αξιοποιώντας τα απαραίτητα στοιχεία από το κείμενο

- Να χρησιμοποιούν μεταφορικά τη γλώσσα, αξιοποιώντας τα δεδομένα του κειμένου, και να εμβαθύνουν σε συναισθήματα και συμπεριφορές
- Να μετασχηματίζουν διάφορα κείμενα, βάσει του επικοινωνιακού πλαισίου, του αποσπάσματος, των φράσεων κ.λπ.
- Να αξιοποιούν τη χρήση της γλώσσας ως συνδυασμού λεξικογραμματικών και άλλων γλωσσικών επιλογών με τις οποίες πραγματώνονται επικοινωνιακοί στόχοι και αποτυπώνονται ιδεολογικοπολιτικοί προσανατολισμοί,
- Να εξηγούν τη συνεισφορά της γραμματικοσυντακτικής δομής κάποιου χωρίου στο νόημα του κειμένου
- Να ανταποκρίνονται ως ικανοί αναγνώστες/αναγνώστριες (σχόλια, συγκρίσεις με δικά τους αναγνώσματα κ.λπ.)

Ικανότητα διαδικασίας και παραγωγής γραπτού λόγου

- Να επιδεικνύουν αναγνωστική ανταπόκριση και να διευρύνουν τις ικανότητές τους ως προς τη δημιουργική, ευφάνταστη και πρωτότυπη γραφή/εξέφραση, αξιολογώντας το αποτέλεσμα με συγκεκριμένα κριτήρια, όπως την αντιστοιχία με τις συμβάσεις των λογοτεχνικών ειδών, τη δομή, τη σύνταξη, το ύφος, το επικοινωνιακό πλαίσιο κ.ά.
- Να επιδεικνύουν ότι δύνανται να συμβάλλουν στον δημιουργικό μετασχηματισμό των διαφόρων κειμένων.

Βασικός στόχος είναι να αντιλαμβάνονται οι μαθητές/μαθήτριες πώς οι επιλογές σε συγγραφικό/δημιουργικό επίπεδο συγκροτούν τρόπους με τους οποίους ένα άτομο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης λογοτεχνικής συνθήκης ή και σε κάποιες περιπτώσεις τις υπερβαίνει. Έτσι, η δημιουργική, ευφάνταστη και πρωτότυπη γραφή επιτυγχάνεται με αφόρμηση π.χ. το στυλ ή/και τα θέματα που διαπραγματεύονται μερικοί από τους υπό μελέτη συγγραφείς. Επιπλέον, η δημιουργική σχέση με τα λογοτεχνικά κείμενα επιτρέπει στους/στις μαθητές/μαθήτριες να συνειδητοποιούν και να ευαισθητοποιούνται (σ)τη διαδικασία της λογοτεχνικής γραφής, καθώς έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν και να αναπτύξουν την αλληλεπίδραση ατόμου-περιβάλλοντος και τη δυνατότητα αναδημιουργίας του τελευταίου από τον/τη δημιουργό-συγγραφέα.

Έτσι, οι μαθητές/μαθήτριες εξοικειώνονται στην παραγωγή κειμένου, το οποίο με αφετηρία ένα κείμενο ή τα κείμενα που δίνεται/δίνονται, θα προσαρμόζεται κατάλληλα σε διαφορετικό π.χ. επικοινωνιακό πλαίσιο (ενδεικτικά, αλλαγή πομπού, δέκτη, περίπτωσης κ.τλ.) και θα ανήκει σε ίδιο ή/και, ενδεχομένως, σε διαφορετικό είδος κειμένου (π.χ. από συνέντευξη σε δοκίμιο, από διαφήμιση σε δοκίμιο με επιχειρηματολογία, από άρθρο εφημερίδας σε αναδιήγηση κ.λπ.). Η έκταση και οι απαιτήσεις των κειμένων που θα επεξεργαστούν οι μαθητές/μαθήτριες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην αντιληπτική ικανότητά τους και να σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με θεματικούς κύκλους οικείου από τη σχολική διδασκαλία, έτσι ώστε να εξοικειώνονται και στην αυτοαξιολόγησή τους.

Παράλληλα, η ανάλυση και αξιολόγηση του κειμένου των μαθητών/μαθητριών επιτυγχάνεται π.χ. με τη σύνταξη και την παραγωγή της ερευνητικής τους εργασίας, την τήρηση φακέλου με στοιχεία που καταδεικνύουν τη διαδικασία παραγωγής εξελικτικά του τελικού κειμένου/τεχνήματος/δημιουργήματος κ.ά.

Οι μαθητές/μαθήτριες είναι ικανοί/ικανές:

Ικανότητα επιχειρηματολογίας

- Να επιχειρηματολογούν και να εκφράζουν την προσωπική τους άποψη κατάλληλα, με βάση ένα απαιτητικό λογοτεχνικό ή μη λογοτεχνικό κείμενο που εντάσσεται σε ένα ευρύτατο πλαίσιο θεμάτων ή/και υποθεμάτων.

Ικανότητα ερμηνευτική

- Να αντιλαμβάνονται, να ερμηνεύουν και να εμβαθύνουν (σ)τα νοήματα/δεδομένα που προβάλλονται στα λογοτεχνικά ή μη λογοτεχνικά κείμενα, παλαιότερα ή σύγχρονα, και σε διακειμενικό πλαίσιο/διαθεματική προοπτική, να τα αξιολογούν και να αναφέρονται σε αυτά κριτικά, καθώς και να διατυπώνουν επ'αυτών διάφορες ερμηνευτικές υποθέσεις με βάση το κοινωνικό, ιστορικό, πολιτικό, οικονομικό, γεωγραφικό κ.λπ. πλαίσιο τους.
- Να αντιλαμβάνονται τη Λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης/δημιουργίας ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο που αφορά την Ελλάδα και την ευρωπαϊκή της διάσταση.

Ικανότητα επιστημονική (Γνώσεις εξειδικευμένες και γνώσεις ειδικού λεξιλογίου)

- Να επιδεικνύουν και να αξιοποιούν, σε συνάφεια με το αρχικό κείμενο, τις κατακτηθείσες θεωρητικές γνώσεις τους για σημαντικά στοιχεία, έννοιες, λογοτεχνικούς όρους ενός θέματος που συσχετίζουν με άλλα γνωστικά αντικείμενα.
 - Να συγκρίνουν τα δεδομένα του κειμένου που έχουν στη διάθεσή τους με τα δεδομένα άλλων λογοτεχνικών και μη λογοτεχνικών κειμένων, τοποθετώντας τα στο ιστορικό, πολιτισμικό κ.λπ. πλαίσιο τους.
- Αυτό σημαίνει ότι η θεωρία «εφαρμόζεται», αφού δεν προσεγγίζεται με απλή ανάκληση πληροφοριών, και επιπλέον αξιολογείται η ικανότητα των μαθητών/μαθητριών να χρησιμοποιούν κατάλληλα τη γνώση, καθώς και να τη μετασχηματίζουν.

Ικανότητα γλωσσική (Ικανότητα επεξεργασίας διαφόρων ειδών και τύπων κειμένων)

- Να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που αντλούν από διάφορα είδη πηγών (έντυπων και ηλεκτρονικών), με κριτική σκέψη.
- Να χρησιμοποιούν κατάλληλα επιλεγμένο λεξιλόγιο, περίπλοκες γραμματικές δομές, να εκπονούν και να παρουσιάζουν μια απαιτητική ερευνητική εργασία.
- Να προσαρμόζουν κατάλληλα τη μορφή του κειμένου τους και να εκφράζουν/μεταφέρουν πειστικά ιδέες και θέματα, στάσεις και συναισθήματα.

Ικανότητα κριτικής σκέψης

- Να εξετάζουν το δοσμένο κείμενο με κριτική διάθεση υπό το πρίσμα εξωκειμενικών παραμέτρων, όπως είναι οι προσωπικές γνώσεις και εμπειρίες τους, ώστε να αξιολογούν ιδέες, πράξεις και χαρακτήρες, να εντοπίζουν αντιφάσεις, προκαταλήψεις και στερεότυπα και να συγκρίνουν τα δεδομένα του κειμένου με τα δεδομένα άλλων κειμένων.
- Να εκφράζουν και να υποστηρίζουν με κριτική ανάδραση τις προσωπικές τους απόψεις, τα συναισθήματα, τις ερμηνείες και αξιολογικές κρίσεις για τη γλώσσα και γενικότερα το περιεχόμενο διαφόρων λογοτεχνικών κειμένων.

Ικανότητα που αφορά την προφορική επίδοση

Κατανόηση προφορικού λόγου

(βλ. Ελληνική Γλώσσα L1)

Παραγωγή προφορικού λόγου και αλληλεπίδραση

- Να χρησιμοποιούν ποικιλία μεθόδων και τεχνικών, για να προσεγγίζουν και ανταποκρίνονται στα λογοτεχνικά κείμενα
- Να αναδεικνύουν την αναγνωστική ικανότητά τους μεγαλοφώνως, προκειμένου να καταδεικνύουν το γνωστικό τους υπόβαθρο και να μεταφέρουν τα υπόρρητα νοήματα ενός κειμένου μέσω κατάλληλης χρήσης του τόνου-επιτονισμού, του ρυθμού, της έκφρασης κ.λπ.

-Να αξιοποιούν τις γλωσσικές, λογοτεχνικές και τις σχετικής ορολογίας γνώσεις τους, προκειμένου συζητώντας να κινούν το ενδιαφέρον του/της συνομιλητή/συνομιλήτριας, να υποστηρίζουν με επιχειρήματα τις απόψεις τους και να πείθουν τους/τις συνομιλητές/συνομιλήτριες τους για τα διάφορα θέματα που σχετίζονται με τη γλώσσα, τα κείμενα και τους συγγραφείς

-Να κατανοούν ως ακροατές/ακροάτριες μιας συζήτησης τη θέση των ομιλητών/ομιλητριών και να σχολιάζουν την πειστικότητα και την αποτελεσματικότητα των επιχειρημάτων ή των συμπερασμάτων τους.

4. Περιεχόμενο σπουδών

- Να αναγνωρίζουν από εσωτερικά στοιχεία ενός κειμένου το είδος και την ευρύτερη γραμματολογική παράδοση στην οποία αυτό ανήκει

Οι μαθητές/μαθήτριες θα πρέπει να αναγνωρίζουν από εσωτερικά στοιχεία ενός κειμένου, από διακριτικά δηλ. γνωρίσματα, το είδος και την ευρύτερη γραμματολογική παράδοση στην οποία αυτό ανήκει π.χ. από τη μετρικο-ρυθμική οργάνωση του ποιήματος, αν πρόκειται για ομοιοκατάληκτο ή ανομοιοκατάληκτο ποίημα, αν ανήκει στην έμμετρη ποιητική παράδοση ή στην παράδοση του «ελεύθερου στίχου»· από τη λογική ή έλλογη ή «σκοτεινή» (άδηλη) αλληλουχία του ποιητικού «νοήματος», αν το ποίημα ανήκει στην παραδοσιακή/μοντέρνα ποίηση κ.ο.κ.

-Να αναγνωρίζουν από γλωσσούφολογικά αλλά και «τεχνικά» γνωρίσματα του κειμένου τον γραμματολογικό τύπο του αφηγήματος

Οι μαθητές/μαθήτριες αναγνωρίζουν από τη γλώσσα, το ύφος και την τεχνική του κειμένου (π.χ. θέμα, πλοκή, ιδεολογία του συγγραφέα, αφηγηματικές τεχνικές και λειτουργίες π.χ. εστίαση/φωνή/χρόνος κ.λπ.), τον γραμματολογικό τύπο του αφηγήματος («ιστορικό», «ηθογραφικό», «αυτοβιογραφικό», «νατουραλιστικό», «κοινωνικό» κ.ο.κ.), καθώς και την αφηγηματολογική παράδοση στην οποία αυτό εγγράφεται ή/και συνδυαστικά με τα παραπάνω (παραδοσιακό με «παντογνώστη αφηγητή»/μοντέρνο «πολυφωνικό»/ μεταμοντέρνο κ.λπ.).

5. Αξιολόγηση

A) Διαμορφωτική Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση πρέπει να είναι, κατά κύριο λόγο, διαμορφωτική. Μέσω «της παρατήρησης» από τον/την εκπαιδευτικό και μέσω των ολιγόλεπτων, ωριαίων κ.λπ. γραπτών δοκιμασιών και της αυτοαξιολόγησης, βελτιώνεται γενικότερα η μαθησιακή διαδικασία και ο/η μαθητής/μαθήτρια κατανοεί το γνωστικό του/της επίπεδο και την εξελικτική του/της πορεία. Η αξιολόγηση πρέπει να βασίζεται στους μαθησιακούς στόχους που ορίζονται στον συγκεκριμένο κύκλο σπουδών.

B) Τελική/Αθροιστική Αξιολόγηση

Στο τέλος του κύκλου αυτού, θα υπάρξει μία γραπτή και μία προφορική εξέταση, για να αξιολογηθούν οι ικανότητες του/της μαθητή/μαθήτριας να ακούει, να διαβάζει, να γράφει, να παραγάγει προφορικό λόγο (Bac/Ευρωπαϊκό Απολυτήριο). Οι επιδόσεις των μαθητών/μαθητριών αξιολογούνται, επίσης, και στις εξετάσεις της 6^{ης} τάξης, καθώς και στις εξετάσεις του α' εξαμήνου (προκαταρκτικές εξετάσεις Ιανουαρίου, Prébac).

Η αξιολόγηση στην Ελληνική Γλώσσα LI, Εμβάθυνση πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να ακολουθεί τα ίδια κριτήρια και τους ίδιους στόχους, όπως και στη LI (αφού οι μαθητές/μαθήτριες της LI, Εμβάθυνσης αξιολογούνται μόνον σ' αυτή) κατάλληλα

προσαρμοσμένα/προσαρμοσμένους στα κριτήρια επίδοσης και τις κλίμακες αξιολόγησης των Ε.Σ.

Προφορικές εξετάσεις

(Βλέπε αξιολόγηση Ελληνική Γλώσσα LI)

Τα προς εξέταση, σε κάθε περίπτωση, άγνωστα/αδίδακτα κείμενα (**δεν θα έχουν διδαχθεί λεπτομερώς στην τάξη**), ποιήματα/αποσπάσματα πεζογραφημάτων ή δοκιμίων, δεν μπορεί να ξεπερνούν τη μία σελίδα, 400 περ. λέξεις, αλλά θα σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τα βιβλία ή τα θέματα/τους θεματικούς κύκλους που έχουν γίνει, ήδη, αντικείμενο μελέτης και άρα είναι οικεία/οικείο από τη σχολική διδασκαλία στους μαθητές/μαθήτριες. Επίσης, για ευνόητους λόγους τα κείμενα της εξέτασης **δεν θα έχουν εξεταστεί σε εξετάσεις προηγούμενων τάξεων ή του Pré-bac**.

Τα κείμενα θα πρέπει να έχουν αριθμηση, ανά 5 γραμμές, εισαγωγή και θα αναφέρεται η πηγή τους (όπως, εξάλλου, και στις γραπτές εξετάσεις). Θα ακολουθούν μέχρι δύο ερωτήσεις ως αφόρμηση για την εξέταση που έπεται. Οι απαιτήσεις των ερωτήσεων που θα κληθούν να επεξεργαστούν και να απαντήσουν οι μαθητές/μαθήτριες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην αντιληπτική ικανότητά τους, στον χρόνο που θα έχουν στη διάθεσή τους κ.ο.κ.

Αναμένεται ο/η υποψήφιος/υποψηφία να αναλύει και να εκφράζει προσωπικές απόψεις για το υπό εξέταση κείμενο, συνδυάζοντας γνώσεις και κατανόηση του κειμένου (π.χ. για τα γλωσσικά και λογοτεχνικά, κοινωνικά, πολιτισμικά στοιχεία και το ιστορικό υπόβαθρο του έργου/αποσπάσματος/ποιήματος προς εξέταση). Μπορεί να ζητηθεί από τον/την εξεταζόμενο/εξεταζόμενη μαθητή/μαθήτρια να αναφερθεί στα κείμενα που έχει μελετήσει στη διάρκεια της διδακτικής πράξης ή/και εξωσχολικά στη διάρκεια των προσωπικών του/της αναγνώσεων. Επίσης, μπορεί να αναπτυχθεί διάλογος μεταξύ εξεταστών/εξεταστριών-μαθητή/μαθήτριας σχετικά με τις ατομικές του/της εργασίες και το/τα δοκίμιο/δοκίμια που εκπόνθησε/συνέταξε.

Τα κείμενα συνοδεύονται από περιεκτικές εισαγωγές και, κατά περίπτωση, από επεξηγήσεις λέξεων, εννοιών ή λογοτεχνικών όρων, καθώς και από ό,τι άλλο κρίνεται αναγκαίο για την κατανόηση και τη λειτουργία του κειμένου (οι επεξηγήσεις/διευκρινίσεις, εφόσον κρίνεται απολύτως απαραίτητο να δοθούν, δεν μπορούν να ξεπερνούν τις 6).

Εκτός από τις οδηγίες της αρμόδιας υπηρεσίας του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα των Ευρωπαϊκών Σχολείων που αναφέρουν και περιγράφουν λεπτομερώς το γενικό πλαίσιο όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών για τη διεξαγωγή των προφορικών εξετάσεων, η Εθνική Επιθεωρήτρια η οποία είναι υπεύθυνη για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας L1 δίνει, επίσης, οδηγίες και καθορίζει συμπληρωματικά ό,τι έχει σχέση με την επιλογή και την παρουσίαση των θεμάτων, καθώς και, εάν κριθεί αναγκαίο, τη διαδικασία των εξετάσεων.

Τα λογοτεχνικά κείμενα είναι φορείς εθνικών, οικουμενικών και διαπολιτισμικών αξιών. Η επαφή με αντιπροσωπευτικά έργα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, εθνικής και παγκόσμιας, διευρύνει τα όρια της προσωπικής εμπειρίας και ευαισθησίας των μαθητών/μαθητριών και τους/τις καθιστά ανθρώπους ικανούς να αξιοποιούν ενεργητικά τη γνώση, να αναπτύσσουν τις αισθητικές αντιλήψεις τους, να παίρνουν κριτική θέση απέναντι σε βασικά ζητήματα της ατομικής και κοινωνικής ζωής και να διαμορφώνουν επιλεκτικά και υπεύθυνα τις προσωπικές τους στάσεις και πεποιθήσεις. Με αυτή την προοπτική, συμβάλλει στην ισοτιμία των ανθρώπων και των πολιτισμών, καθώς και στην προβολή της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του ελληνικού λόγου και πολιτισμού.

Η λογοτεχνική προσέγγιση μπορεί να διέπεται από δύο αρχές: (α) τον συσχετισμό των κειμένων, ελληνικής και ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας, στον άξονα της συγχρονίας και (β) την κατάδειξη και ανάδειξη της μεταβολής του χαρακτήρα της λογοτεχνικής έκφρασης, με βάση τη

διδασκαλία των σημαντικότερων κινημάτων που -μέσα από επιμέρους «ρεύματα» και «σχολές» (όπως επίσης και την κοινωνικοϊστορική «συγκυρία»)- ανανεώνουν την παράδοση και επιφέρουν σημαίνουσες τομές στην εξέλιξη των λογοτεχνικών ειδών, μορφών, τεχνοτροπιών. Για τον λόγο αυτό, εξάλλου, όπως προαναφέρθηκε δίνεται έμφαση στα κινήματα του 19ου και 20ού αιώνα, που κρίνονται καθοριστικά για τη σύγχρονη αισθητική και δημιουργία αντιλήψεων, στάσεων του ατόμου σήμερα: π.χ. Ρομαντισμός, Συμβολισμός, Ρεαλισμός, Υπερρεαλισμός.

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα σύνολο κειμένων που διδάσκονται στη διάρκεια του σχολικού έτους κατά παράταξη π.χ. από τα διδακτικά εγχειρίδια της Α΄, Β΄ και Γ΄ Λυκείου, χωρίς να συνομιλούν μεταξύ τους, αλλά να εκλαμβάνεται ως ένα μάθημα μαθητοκεντρικό και κειμενοκεντρικό, το οποίο εμπλουτίζει τις γνώσεις και επιτρέπει στη σχολική τάξη να κατανοεί και να συνομιλεί για την ποικιλία των τρόπων της λογοτεχνικής αναπαράστασης θεμάτων που τροφοδοτούν συνεχώς την ελληνική και παγκόσμια Λογοτεχνία. Πρόκειται, επομένως, για να σύνολο στόχων που αποβλέπουν, μεταξύ των άλλων, α) στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σχέσης των μαθητών/μαθητριών με τα κείμενα και β) στην καλλιέργεια μίας ποικιλίας αναγνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων (ανάγνωση, ακρόαση, συγγραφή, κριτική, συγκριτική εξέταση κειμένων και σπικιών, θεατρική αναπαράσταση, μετουσίωση και μεταφορά συναισθημάτων σε νέο κείμενο, διερεύνηση των δυνατοτήτων της γλώσσας ως μέσου προσωπικής και καλλιτεχνικής έκφρασης, παρουσίαση και υποστήριξη κειμένων κ.λπ.) στο πλαίσιο μίας αναγνωστικής ομάδας. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/μαθητριών, ο/η εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να ακολουθήσει ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες που ευνοούν τον δημιουργικό διάλογο και συμβάλλουν στην ανάπτυξη αναγνωστικών δεξιοτήτων. Ως μαθησιακοί και διδακτικοί πόροι μπορούν, επίσης, να αξιοποιηθούν, κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού και σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης, λογοτεχνικά κείμενα από έγκριτες πηγές, έντυπες ή/και ηλεκτρονικές. Ωστόσο, στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι Εισαγωγές και τα επιμέρους Εισαγωγικά Σημειώματα (π.χ. λογοτέχνης, τίτλος βιβλίου, χρονολογία έκδοσης, ιστορικό πλαίσιο, μέσο δημοσίευσης κ.ά.) αξιοποιούνται για την κατανόηση των λογοτεχνικών κειμένων και σε καμία περίπτωση δεν αποστηθίζονται. Το ίδιο ισχύει και για τα αναγκαία γραμματολογικά στοιχεία, τα οποία διδάσκονται, διερευνώνται σταδιακά, κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας των λογοτεχνικών κειμένων και σε συνάρτηση προς αυτά. Οι απαντήσεις των μαθητών/μαθητριών στα ερωτήματα που τίθενται μπορούν να βασίζονται στην αξιοποίηση του κειμένου και των πληροφοριών που προτάσσονται για το κείμενο, τον δημιουργό, την εποχή, το είδος του. Οι σχετικές ερωτήσεις στις διαδικασίες αξιολόγησης αφορούν την επιβεβαίωση, διάψευση ή σχολιασμό κρίσης, ενώ η επιλογή της διδακτέας ύλης λαμβάνει υπόψη την ανάγκη ενότητας διδασκαλίας και αξιολόγησης. Τέλος, η αξιολόγηση του μαθήματος της Λογοτεχνίας πρέπει να εκτιμά την παραγωγή προσωπικών εργασιών πάνω στο κείμενο και να απομακρύνεται από τη λογική της αναπαραγωγής έτοιμων απαντήσεων.

Με τη διδασκαλία και συνεξέταση, ειδικότερα, κειμένου/κειμένων επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες:

- Να συνειδητοποιούν την πολυσύνθετη αλληλεπίδραση των κειμένων με το ιστορικό τους πλαίσιο (γενική ιστορία, ιστορία των ιδεών, λογοτεχνικά ρεύματα),
- Να συνεξετάζουν τα λογοτεχνικά κείμενα μίας ή άλλων εποχών, για να διαπιστώσουν και να ερμηνεύσουν τη διαφορετική πραγμάτευση του ίδιου θέματος στον χώρο και στον χρόνο.
- Να αναγνωρίζουν τις αφηγηματικές τεχνικές που αξιοποιούνται, αλλά και να διερευνούν τις δυνατότητες της γλώσσας ως μέσου προσωπικής και καλλιτεχνικής έκφρασης.
- Να βιώνουν τη Λογοτεχνία ως πηγή συναισθημάτων, εμπειριών και διανοητικών ερεθισμάτων κ.ά.

Η συνεξέταση, επομένως, κειμένων θεωρείται χρήσιμη τόσο κατά την παραδοσιακή συνδιδασκαλία του γνωστού και του αντίστοιχου «παράλληλου/αδίδακτου» κειμένου, όσο και

κατά την περίπτωση που ο/η διδάσκων/διδάσκουσα επιλέγει τη συνεξέταση περισσότερων κειμένων ή/και άλλων καλλιτεχνικών δημιουργιών. Για παράδειγμα, από τα τέλη του 19ου αιώνα έως και τη γενιά του '30 αναπτύχθηκε, όπως είναι γνωστό, ο ρεαλισμός στη νεοελληνική Λογοτεχνία στις διάφορες μορφές του. Συνεπώς, η συνεξέταση κειμένων κάτω από τη θεματική «Κοινωνικές αναπαράστασεις στη ρεαλιστική νεοελληνική Λογοτεχνία» οι μαθητές/μαθήτριες θα μπορέσουν να κατανοήσουν καλύτερα την εξέλιξη ενός θέματος, που στην περίπτωση αυτή είναι η αναπαράσταση της κοινωνίας στη Λογοτεχνία, με τη βοήθεια των βασικών εννοιών ρεαλισμού και νατουραλισμού.

Όπως γίνεται αντιληπτό, ο/η εκπαιδευτικός οφείλει να αναδείξει την ανάγνωση των κειμένων ως τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η οργάνωση του μαθήματος. Όλες οι δραστηριότητες, που συνδέονται με αυτήν, πριν από την ανάγνωση και μετά την ανάγνωση κειμένων, αποβλέπουν στη δημιουργία επαρκών αναγνωστών/αναγνωστριών και την ανάπτυξη του ενδιαφέροντος για τη Λογοτεχνία. Τον ίδιο στόχο υπηρετούν, προφανώς, και οι ποικίλες πρακτικές φιλιαναγνωσίας. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες πριν από την ανάγνωση μπορεί: α) να εξοικειώνουν τους/τις μαθητές/μαθήτριες με έννοιες και ζητήματα που πραγματεύεται το κείμενο, β) να σκιαγραφούν το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο στο οποίο αυτό εγγράφεται, γ) να προετοιμάζουν τους/τις μαθητές/μαθήτριες για ερωτήματα που θα απευθύνουν στα κείμενα που θα διαβάσουν. Οι εργασίες και οι δραστηριότητες, βάσει συγκεκριμένων σχεδίων που λαμβάνουν υπόψη τις δυνατότητες και επιθυμίες των μαθητών/μαθητριών, καθώς και τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, μετά την ανάγνωση είναι ποικίλες και έχουν ως στόχο την εμβάθυνση και διαπραγμάτευση του νοήματος. Θεωρείται, επιπροσθέτως, απαραίτητο να συμπεριλαμβάνονται προς επεξεργασία κείμενα τόσο από τη νεότερη και σύγχρονη όσο και από την παλαιότερη λογοτεχνία, καθώς η διερεύνηση της ιστορικότητας των κειμένων (ιστορικότητα του συγγραφέα, του κειμένου, των αναγνωστών) ενισχύει την ερμηνευτική και κριτική στάση των μαθητών/μαθητριών απέναντι στα κείμενα.

Για τη διδασκαλία του μαθήματος χρησιμοποιούνται και τα εγχειρίδια «Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας». Αξιοποιούνται, παράλληλα, τα διαδραστικά σχολικά εγχειρίδια. Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να εμπλουτίζουν το υλικό των σχολικών εγχειριδίων με κείμενα και δραστηριότητες που ανταποκρίνονται στις γνωστικές ανάγκες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών/μαθητριών, προκειμένου να επιτύχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα σύμφωνα με τους στόχους που θέτουν τα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ (ΦΕΚ/303, τ. β' /13-03-2003). Σε όλες τις τάξεις οι μαθητές/μαθήτριες ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν ως βιβλία αναφοράς την «Ιστορία Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» και το «Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων». Διευκρινίζεται ότι τα βιβλία αυτά δεν προορίζονται για αυτόνομη διδασκαλία, αλλά έχουν ως στόχο να λειτουργήσουν συμβουλευτικά και συμπληρωματικά στο μάθημα της Λογοτεχνίας.

Η δυνατότητα να αξιολογούνται οι μαθητές/μαθήτριες γραπτά και προφορικά σε γνώσεις και ικανότητες διευκολύνουν την αξιολόγησή τους. Μεγαλύτερες δυσκολίες δημιουργούνται, όμως, όταν θέλουμε να εκτιμήσουμε την ποιότητα των διαφόρων ιδεών, στάσεων, εμπειριών, επιλογών κ.ά. του μαθητή/μαθήτριας σε σχέση με τα προς εξέταση λογοτεχνικά έργα. Γι' αυτό, λόγω της ειδικής φύσης του μαθήματος της Λογοτεχνίας και του τύπου των ερωτήσεων που τις περισσότερες φορές είναι ελεύθερης ανάπτυξης (ανοιχτές), η αξιολόγηση αυτού του στόχου θα πρέπει να δίνει έμφαση στην ικανότητα τεκμηρίωσης της προσωπικής θέσης και στάσης και όχι στο περιεχόμενο της άποψης του/της εξεταζόμενου/εξεταζόμενης που πολλές φορές είναι διαφορετικό από αυτό που αναμενόταν από τον/την εκπαιδευτικό ή/και την ομάδα (π.χ. στην περίπτωση ετεροαξιολόγησης).

Για την εξακρίβωση του βαθμού στον οποίο κάθε φορά ο/η μαθητής/μαθήτρια κατέκτησε τις γνώσεις που διδάχτηκε, οι ερωτήσεις μπορεί να εισάγονται με φράσεις, όπως: Να συγκρίνετε/συγκρίνετε π.χ. τα δύο κείμενα, τα συγκεκριμένα στοιχεία..., ποια στοιχεία του κειμένου αποδεικνύουν ότι..., τι θα ίσχυε στην περίπτωση που..., πώς αξιοποιείται από τον/την

συγγραφέα..., ποια στοιχεία εκμαιεύονται από το/τα κείμενο/κείμενα για, σε σχέση με..., τι/πώς φαντάζεσαι/υποθέτεις στην περίπτωση που..., πώς θα χαρακτήριζες/χαρακτηριζατε...κ.ά.

Οι μαθητές/μαθήτριες αξιολογούνται σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς για τη γενικότερη συμμετοχή τους στο μάθημα, για τις ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες τους. Μελετώνται 2 λογοτεχνικά βιβλία ανά τάξη του κύκλου αυτού εμπεριστατωμένα (παράλληλα με τη μελέτη των υπόλοιπων κειμένων της LI). Στην περίπτωση που τα λογοτεχνικά βιβλία είναι μικρής έκτασης (π.χ. στην περίπτωση μικρής συλλογής ποιημάτων, διηγημάτων), ο αριθμός των βιβλίων μπορεί να αυξηθεί μέχρι να αντιστοιχεί στις σελίδες π.χ. ενός μυθιστορήματος κανονικής έκτασης (περ. 30.000-40.000 λέξεις). Το λογοτεχνικό είδος (μυθοπλαστικό ή μη) μπορεί να είναι πεζογράφημα, ποίημα, δράμα κ.ά.

Οι μαθητές/μαθήτριες της LI, Εμβάθυνσης έχουν τη δυνατότητα -στο πνεύμα πάντα της ενεργητικής μάθησης- να ασχοληθούν με πιο συγκεκριμένες, βασισμένες σε νοηματικές ενότητες/έννοιες ή με συγκεκριμένης θεματολογίας ερευνητικές εργασίες που αφορούν διάφορους τομείς της Λογοτεχνίας με βάση τα ενδιαφέροντά τους και με καθορισμένους εκ των προτέρων στόχους σε συνεργασία, βεβαίως, με τους/τις διδάσκοντες/διδάσκουσες. Οι ερευνητικές/συνθετικές εργασίες, οι οποίες αναδεικνύουν τη δημιουργική και κριτική σχέση που αναπτύσσουν οι μαθητές/μαθήτριες με τα κείμενα, θα δώσουν επίσης την ευκαιρία για ανάπτυξη εκ μέρους των μαθητών/μαθητριών προσωπικού λόγου (για παράδειγμα παρουσίαση σελίδας ημερολογίου ενός ήρωα, μεταφορά αφηγηματικού κειμένου σε θεατρική σκηνή, συνέχιση μιας σκηνής, αλλαγή τέλους στην ιστορία κ.ά.), προφορικού, γραπτού ή πολυτροπικού, ο οποίος θα περιέχει τόσο την τεκμηρίωση των απόψεών τους όσο και την έκφραση αισθητικών προτιμήσεων και γλωσσικών πειραματισμών, αξιοποιώντας μοτίβα, λογοτεχνικούς χαρακτήρες και επεισόδια από διάφορα βιβλία, καθώς και ειδικότερες γνώσεις τους σχετικές με το λογοτεχνικό είδος ή το φαινόμενο που μελέτησαν.

Η επιλογή των κειμένων θα πρέπει να συνάδει με την ειδικότερη φύση του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/μαθητριών. Έτσι, τα διάφορα προς μελέτη κείμενα επιλέγονται με κριτήρια λογοτεχνικά, έχουν ποιοτικά αξιόλογο περιεχόμενο, είναι ενδιαφέροντα, συμβατά με τους σκοπούς της εκπαίδευσης και σε αναλογία με τον ωριαίο και τον συνολικό χρόνο διδασκαλίας. Όπως έχουμε τονίσει και παραπάνω, τα ιστορικά, κοινωνικά, πολιτισμικά κ.λπ. στοιχεία που εμπεριέχονται σε αυτά, θα πρέπει να αξιοποιούνται κατάλληλα και με συστηματικό τρόπο. Εκτός από τις σύντομες ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες για δημιουργούς, ρεύματα, κείμενα που στοχεύουν στην κάλυψη της κάθε ενότητας, του προς μελέτη θέματος και της ύλης γενικότερα, επιπροσθέτως, οι μαθητές/μαθήτριες ασκούνται στη βιβλιοπαρουσίαση και βιβλιοκριτική διαβάζοντας ή παράγοντας αντίστοιχα κείμενα, προκειμένου να σχολιάζουν και να επεξεργάζονται διαφορετικές ή/και συμπληρωματικές απόψεις που διατυπώνονται για το ίδιο έργο. Με αυτόν τον τρόπο, αξιολογούν και οι ίδιοι οι μαθητές/μαθήτριες τα κείμενα π.χ. μέσω της αναζήτησης του καταλληλότερου από τα κείμενα σε μια περίπτωση επικοινωνίας, αξιολόγησης της επιχειρηματολογίας, εντοπισμού της ταυτότητας ή της ιδεολογίας κάθε συντάκτη κ.ά.

Συμπερασματικά, στην **6^η τάξη** η εργασία των μαθητών/μαθητριών θα σχετίζεται στενότερα ή ευρύτερα με τα κείμενα προς μελέτη και εξέταση και μπορεί να περιλαμβάνει 2.000-4.000 λέξεις, αναλόγως το θέμα, το περιεχόμενο, τη δομή ενός ή περισσότερων ομόθεμων έργων σε ολοκληρωμένη ή αποσπασματική μορφή με σχετική αυτοτέλεια. Η ατομική εργασία που θα παραχθεί μπορεί να συνοδεύεται από επιπλέον οπτικοακουστικό υλικό που δεν θα αξιολογείται από τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα μεμονωμένα, αλλά επί του συνόλου της παραγωγής λόγου (πολυτροπικό κείμενο).

Στην **7^η τάξη** ο/η μαθητής/μαθήτρια συντάσσει/εκπονεί ένα δοκίμιο 3.000-5.000 λέξεων του οποίου τόσο η επιλογή σε διάφορους γλωσσικούς και λογοτεχνικούς τομείς όσο και η διερεύνηση- παραγωγή θα συζητείται εκ των προτέρων με τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα. Το υλικό που επιλέγει ένας/μία μαθητής/μαθήτρια μπορεί να είναι και πολυτροπικό και να στηρίζεται είτε σε ελληνικές είτε σε ξένες πηγές.

Η αξιολόγηση στις τάξεις **6^η και 7^η** των ερευνητικών εργασιών θα αφορά μόνον τους βαθμούς **A** και δεν θα συμπεριλαμβάνεται στους βαθμούς B, ενώ θα στηρίζεται σε προκαθορισμένους στόχους, όπως περιγράφονται στο σχετικό Π.Σ.

6.1. Παράρτημα

Ελληνική γλώσσα ΛΙ, Εμβάθυνση

Προφορικές εξετάσεις- Οδηγίες αξιολόγησης

(Οι παρακάτω οδηγίες θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των μαθητών/μαθητριών στις προφορικές εξετάσεις της 6^{ης} και της 7^{ης}, Ευρωπαϊκό Απολυτήριο 2019, και μέχρι να δοθούν νεότερες οδηγίες από την αρμόδια υπηρεσία του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα των Ευρωπαϊκών Σχολείων ή/και την Εθνική Επιθεωρήτρια).

/10	Κατανόηση του άγνωστου προς εξέταση κειμένου (και αναφορά είτε στο δοθέν κείμενο είτε σε άλλα κείμενα)	Κατανόηση και Παραγωγή προφορικού λόγου (ακρόαση-συνομιλία)
10-9	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Αναφέρεται τόσο συνολικά όσο και στα επί μέρους νοήματα του κειμένου με αυτονομία, λογική αλληλουχία, ωριμότητα και αναλύει με πειστικό τρόπο, το/τα θέμα/θέματα, τη γλώσσα και τη δομή του. Επίσης: -εντοπίζει και αναφέρεται (σ)τα ρητά και απόρρητα νοήματα του κειμένου, στις αφηρημένες/ δυσνόητες έννοιες, δίνοντας επαρκείς επεξηγήσεις -αξιολογεί χωρίς καμιά δυσκολία το κείμενο λαμβάνοντας υπόψη τις γλωσσικές και υφολογικές ιδιαιτερότητες του βάσει του κειμενικού είδους που αυτό ανήκει -ερμηνεύει το κείμενο αναπτύσσοντας δημιουργικά προσωπικές απόψεις, κρίσεις προσεγγίσεις σε ό,τι αφορά τις μεθόδους, τους σκοπούς και στόχους του συγγραφέα -συσχετίζει και κάνει ποικίλες αναφορές σε διδαγμένα θέματα ή κείμενα, αξιολογώντας τη σημασία που απορρέει από το κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό περιεχόμενό του.</p>	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Κάνει γλωσσικές επιλογές με πολύ μεγάλη ευχέρεια και ακρίβεια, με ένα πολύ ευρύ και πλούσιο λεξιλόγιο και εκφράσεις που μεταδίδουν λεπτά και σύνθετα νοήματα. Επίσης: -επιλέγει με κριτική σκέψη και χρησιμοποιεί από το κείμενο που έχει στη διάθεσή του/της κατάλληλα αποσπάσματα ή κάνει αναφορές στα θέματα/κείμενα που έχει διδαχθεί -απαντά με νοηματική επάρκεια και λογική αλληλουχία στις ερωτήσεις -συμμετέχει αβίαστα, με μεγάλη άνεση, στη συζήτηση -αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την ανάπτυξη της συζήτησης και με αυτονομία μπορεί να προαγάγει τη συνομιλία.</p>
8.9-8.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Κατανοεί και αναφέρεται χωρίς δυσχέρεια συνολικά στο κείμενο, εκφράζοντας προσωπικές απόψεις με λογική αλληλουχία, κάνοντας κατάλληλες, λεπτομερείς, αναφορές, δίνοντας πλήρεις επεξηγήσεις σε ό,τι αφορά το/τα θέμα/θέματα, τη γλώσσα και τη δομή του κειμένου. Επίσης,</p>	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Συζητά με αυτοπεποίθηση και με κατάλληλες γλωσσικές επιλογές, καθώς και με εκφράσεις με λογική αλληλουχία/δομή. Επίσης: -χρησιμοποιεί σωστά χωρία από το κείμενο που έχει στη διάθεσή του/της ή κάνει αναφορές σε άλλα διδαγμένα αποσπάσματα/κείμενα -δίνει πειστικές και λεπτομερείς απαντήσεις στις ερωτήσεις</p>

	<p>-κατανοεί και αντιμετωπίζει τις υπάρχουσες δυσκολίες του κειμένου</p> <p>-αναλύει τα αποτελέσματα που ανακύπτουν από τη δομή και τις ιδιαιτερότητες του κειμενικού είδους που ανήκει το κείμενο, καθώς και από τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα</p> <p>-κατανοεί ότι το/τα κείμενο/κείμενα αναδεικνύει/αναδεικνύουν διαφορετικούς σκοπούς τους οποίους ερμηνεύει, αναπτύσσοντας προσωπικές απόψεις</p> <p>-αναφέρεται κατάλληλα στο διδαγμένο θέμα ή σε άλλα διδαγμένα κείμενα, καταδεικνύοντας ότι αντιλαμβάνεται τη σημασία των κοινωνικών, πολιτισμικών και ιστορικών δεδομένων που εμπεριέχονται στο κείμενο.</p>	<p>-ακούει με προσοχή και προάγει, υποστηρίζει κατάλληλα τη (συμμετοχική) συζήτηση</p> <p>-παρακολουθεί το ευρύ φάσμα λειτουργιών του διαλόγου και ανταποκρίνεται στα γλωσσικά ερεθίσματα που δέχεται, δίνοντας νέες προεκτάσεις στη συζήτηση.</p>
7.9-7.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Κατανοεί και αναφέρεται με κατάλληλο τρόπο συνολικά στα δεδομένα του κειμένου, υπογραμμίζοντας βασικά στοιχεία, δίνοντας έμφαση και επεξηγώντας ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη δομή του</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -αντιλαμβάνεται μερικά από τα υπόρρητα ή με αμφισημίες μηνύματα του κειμένου -κατανοεί τα αποτελέσματα που έχουν η δομή, το είδος του κειμένου και οι γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα -αντιλαμβάνεται ότι το/τα κείμενο/κείμενα μπορεί να έχουν διαφορετικούς σκοπούς ή προθέσεις -αναφέρεται με μικρές, αλλά κατάλληλες, αναφορές στο διδαγμένο θέμα ή στα διδαγμένα κείμενα, καθώς και σε κάποια κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά θέματα που εμπεριέχονται στο δοθέν κείμενο. 	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Επικοινωνεί αποτελεσματικά και με επιτυχία, χρησιμοποιώντας κατάλληλο λεξιλόγιο και σωστή δομή</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αναφέρεται σε σωστά αποσπάσματα του κειμένου που έχει στη διάθεσή του/της ή κάνει αναφορές σε άλλα διδαγμένα κείμενα -απαντά προσεκτικά και λεπτομερώς στις ερωτήσεις -αναπτύσσει τη συζήτηση, χωρίς επιπλέον προτροπή/βοήθεια -παρακολουθεί και χειρίζεται τα γλωσσικά ερεθίσματα και τις αλλαγές/την εξέλιξη της συζήτησης.
6.9-6.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Κατανοεί εν μέρει τα κύρια σημεία του κειμένου, παραφράζοντας ή αποδίδοντας το περιληπτικά. Επεξηγεί κάποια βασικά στοιχεία της γλώσσας ή/και της δομής του κειμένου</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -εντοπίζει/προσδιορίζει και επεξηγεί με απλό τρόπο κάποιες υπαρκτές δυσκολίες ή αμφισημίες του κειμένου -περιγράφει κάποια εμφανή στοιχεία της δομής ή του είδους του κειμένου, καθώς και αναγνωρίζει τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και τις επιπτώσεις που αυτές έχουν στον/στην αναγνώστη/αναγνώστρια 	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Επικοινωνεί με σαφήνεια, χρησιμοποιώντας κατάλληλο λεξιλόγιο και σωστή δομή</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -χρησιμοποιεί μερικά αποσπάσματα από το κείμενο που έχει στη διάθεσή του/της και κάνει αναφορές σε άλλα διδαγμένα κείμενα -απαντά στις ερωτήσεις που του/της τίθενται -ακούει προσεκτικά και αναπτύσσει τις απόψεις του/της, καθώς και απαντά με κατάλληλη βοήθεια -ανταποκρίνεται, αλλά σπανίως διευρύνει, (σ)τη συζήτηση.

	<p>-αντιλαμβάνεται με ευχέρεια τους στόχους και τους σκοπούς της συγγραφής από τον συγγραφέα</p> <p>-αναφέρεται γενικά στο θέμα/τα διδαγμένα κείμενα</p> <p>-αναφέρεται, περιορισμένα, στο κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό περιεχόμενο του κειμένου.</p>	
5.9-4.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Αντιλαμβάνεται περιορισμένα τα στοιχεία που αναδεικνύονται στο κείμενο, με πιθανές παραβλέψεις ή και παρερμηνείες των επί μέρους ζητημάτων του κειμένου</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -επεξηγεί εν μέρει κάποιες εμφανείς δυσκολίες ή προεκτάσεις του κειμένου -αναφέρεται σε κάποια στοιχεία του κειμένου π.χ. δεδομένα και δομές που εύκολα αναγνωρίζονται. -αναφέρεται σε ιδιαιτερότητες του κειμενικού είδους και γλωσσικές επιλογές που μπορεί να αναγνωριστούν, χωρίς δυσκολία, από τον/την αναγνώστη/αναγνώστρια -αναγνωρίζει ότι τα κείμενα μπορεί να έχουν διαφορετικούς σκοπούς και στόχους -αναφέρεται περιορισμένα στο θέμα ή στα διδαγμένα κείμενα -αναφέρεται ελάχιστα ή και καθόλου σε κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά περιεχόμενα. 	<p>Ο/Η μαθητής/μαθήτρια:</p> <p>Εκφράζει κατάλληλα τις απόψεις του με απλές λεξιλογικές/εκφραστικές και γλωσσικές επιλογές</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -κάνει μικρές αναφορές σε αποσπάσματα/χωρία του επιλεγμένου προς εξέταση κειμένου ή τα κείμενα που διδάχθηκε στην τάξη -απαντά περιορισμένα, χωρίς επαρκή ανάπτυξη και τεκμηρίωση στις ερωτήσεις -δεν αναπτύσσει τον διάλογο, παρά μόνον με συχνές προτροπές και συχνή βοήθεια -δεν ανταποκρίνεται εύκολα στα γλωσσικά ερεθίσματα και στις αλλαγές/στην εξέλιξη της συζήτησης.
3.9-0.1	<p>Ο/Η μαθητής/μαθήτρια:</p> <p>Κατανοεί πολύ περιορισμένα το σύνολο και τα επί μέρους νοήματα/στοιχεία του κειμένου</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -δεν εντοπίζει τις δυσκολίες του κειμένου ή αναφέρεται σε αυτές πολύ περιορισμένα. -επιδεικνύει περιορισμένη ικανότητα να αντιλαμβάνεται τα πιο σημαντικά στοιχεία της δομής, του είδους και της γλώσσας του κειμένου, καθώς και τις επιδράσεις τους -δεν αντιλαμβάνεται ξεκάθαρα τον σκοπό και τους στόχους των κειμένων. -κάνει μικρές αναφορές σε ό,τι έχει κατανοήσει από το κείμενο και δείχνει να μην αντιλαμβάνεται το κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό περιεχόμενο. 	<p>Ο/Η μαθητής/μαθήτρια:</p> <p>Κάνει λανθασμένες γλωσσικές επιλογές και παρουσιάζει εμφανώς έλλειψη γλωσσικής ευχέρειας, που σε κάποιες περιπτώσεις εμποδίζει την επικοινωνία με τους/τις συνομιλητές/συνομιλήτριές του/της</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -κάνει λίγες και γενικές αναφορές στα επί μέρους σημεία του κειμένου -απαντά εν μέρει ή λανθασμένα, χωρίς συγκεκριμένες απαντήσεις, στις ερωτήσεις -χρειάζεται συνεχή παρότρυνση ή/και υποβολή, επιπλέον, ερωτήσεων από τους εξεταστές, για να συνεχιστεί η συζήτηση -δεν αντιλαμβάνεται ή δεν ανταποκρίνεται (σ)τις αλλαγές των παραμέτρων επικοινωνίας, επικοινωνιακού πλαισίου, όπως αυτές προκύπτουν από τον διάλογο.
0	Ο/Η μαθητής/μαθήτρια δεν συμμετείχε στις εξετάσεις	

Ελληνική γλώσσα ΛΙ, Εμβάθυνση

Γραπτές εξετάσεις- Οδηγίες αξιολόγησης

(Οι παρακάτω οδηγίες θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των μαθητών/μαθητριών στις προφορικές εξετάσεις της 6^{ης} και της 7^{ης}, Ευρωπαϊκό Απολυτήριο 2019, και μέχρι να δοθούν νεότερες οδηγίες από την αρμόδια υπηρεσία του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα των Ευρωπαϊκών Σχολείων ή/και την Εθνική Επιθεωρήτρια).

/10	Κατανόηση αδιδακτου κειμένου	Παραγωγή γραπτού λόγου
10-0.9	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Αναφέρεται τόσο συνολικά όσο και στα επί μέρους νοήματα του κειμένου με αυτονομία, λογική αλληλουχία, ωριμότητα και αναλύει με πειστικό τρόπο, το/τα θέμα/θέματα, τη γλώσσα και τη δομή του</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none">-εντοπίζει και αναφέρεται (σ)τα ρητά και απόρρητα νοήματα του κειμένου, (σ)τις αφηρημένες/δυσνόητες έννοιες, δίνοντας επαρκείς επεξηγήσεις-αξιολογεί χωρίς καμιά δυσκολία το κείμενο λαμβάνοντας υπόψη τις γλωσσικές και υφολογικές ιδιαιτερότητές του, βάσει του κειμενικού είδους που αυτό ανήκει-ερμηνεύει το κείμενο, αναπτύσσοντας δημιουργικά προσωπικές απόψεις, κρίσεις προσεγγίσεις σε ό,τι αφορά τις μεθόδους, τους σκοπούς και τους στόχους του συγγραφέα-συσχετίζει και κάνει ποικίλες αναφορές σε διδαγμένα θέματα ή κείμενα, αξιολογώντας τη σημασία που απορρέει από το κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό περιεχόμενό του.	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Γράφει ένα άριστο κείμενο με συνοχή και κατάλληλη ανάπτυξη που προκαλεί το ενδιαφέρον και ευχαριστεί τον/την αναγνώστη/αναγνώστρια</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none">-με λογική και πειστική οργάνωση, ικανοποιητική συνοχή και συνεκτικότητα-με πλούσιο και κατάλληλα επιλεγμένο λεξιλόγιο, χωρίς λάθη γραμματοσυντακτικά ή στίξης-με τήρηση των χαρακτηριστικών του κειμένου είδους που ανήκει και γενικότερα της εικόνας του γραπτού-με κατάλληλα, επιλεγμένα -με κριτική σκέψη- παραθέματα, καθώς και αναφορές και παραδείγματα που ενσωματώνονται με κατάλληλο τρόπο και τεκμηριώνουν, ακόμη περισσότερο, την επιχειρηματολογία του/της.
8.9-8.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Κατανοεί και αναφέρεται χωρίς δυσχέρειες συνολικά στο κείμενο, εκφράζοντας προσωπικές απόψεις, κάνοντας κατάλληλες, λεπτομερείς, αναφορές, δίνοντας πλήρεις επεξηγήσεις σε ό,τι αφορά το/τα θέμα/θέματα, τη γλώσσα και τη δομή του</p> <p>Επίσης,</p> <ul style="list-style-type: none">-κατανοεί και αντιμετωπίζει τις υπάρχουσες δυσκολίες του κειμένου-αναλύει τα αποτελέσματα που ανακύπτουν από τη δομή και τις ιδιαιτερότητες του κειμένου είδους που	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Γράφει ένα πολύ καλό κείμενο με καλή οργάνωση και σχετικό με το θέμα, το οποίο, επιπροσθέτως, ανταποκρίνεται πλήρως σε ό,τι ζητείται</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none">-με προσεκτική επιλογή και σωστή οργάνωση των επιχειρημάτων που επαυξάνουν την πειστικότητα-με ευρεία και απαιτητική χρήση λεξιλογίου, γραμματοσυντακτικών φαινομένων και στίξης που υπηρετούν τον σκοπό του κειμένου-με λίγα λάθη σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και

	<p>ανήκει το κείμενο, καθώς και από τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα</p> <ul style="list-style-type: none"> -κατανοεί ότι το/τα κείμενο/κείμενα αναδεικνύει/αναδεικνύουν διαφορετικούς σκοπούς τους οποίους ερμηνεύει, αναπτύσσοντας προσωπικές απόψεις -αναφέρεται κατάλληλα στο διδαγμένο θέμα ή σε άλλα διδαγμένα κείμενα, καταδεικνύοντας ότι αντιλαμβάνεται τη σημασία των κοινωνικών, πολιτισμικών και ιστορικών δεδομένων που εμπεριέχονται στο κείμενο. 	<p>γενικότερα την εικόνα του γραπτού, που δεν επηρεάζουν την κατανόηση και την ευχαρίστηση του/της</p> <p>αναγνώστη/αναγνώστριας</p> <ul style="list-style-type: none"> -με επιλογή κατάλληλων χωρίων, παραδειγμάτων και αναφορών που χρησιμοποιεί με ευχέρεια, για να ενισχύσει την επιχειρηματολογία του/της.
7.9-7.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Κατανοεί και αναφέρεται, με κατάλληλο τρόπο, συνολικά στα δεδομένα του κειμένου, υπογραμμίζοντας βασικά στοιχεία, δίνοντας έμφαση και επεξηγώντας ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη δομή του</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -αντιλαμβάνεται μερικά από τα υπόρρητα ή με αμφισημίες μηνύματα του κειμένου -κατανοεί τα αποτελέσματα που έχουν η δομή, το είδος του κειμένου και οι γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα -αντιλαμβάνεται ότι το/τα κείμενο/κείμενα μπορεί να έχουν διαφορετικούς σκοπούς ή προθέσεις -αναφέρεται με μικρές, αλλά κατάλληλες, αναφορές στο διδαγμένο θέμα ή στα διδαγμένα κείμενα, καθώς και σε κάποια κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά θέματα που εμπεριέχονται στο δοθέν κείμενο. 	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Γράφει ένα καλό κείμενο, το οποίο ανταποκρίνεται με πειστικότητα και με κατάλληλο τρόπο σε ό,τι ζητείται στην ερώτηση</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -με καλή δομή, οργάνωση και αλληλουχία μεταξύ των παραγράφων που επαυξάνουν την ξεκάθαρη επιχειρηματολογία και πείθουν τον/την αναγνώστη/αναγνώστρια -με λειτουργικό και κατάλληλο λεξιλόγιο, ορθές γραμματοσυντακτικές δομές, καθώς και με σωστή χρήση των σημείων στίξης -με κάποια λάθη, σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και την εικόνα γενικότερα του γραπτού, τα οποία, όμως, θεωρούνται αμελητέα και δεν εμποδίζουν την κατανόησή του κειμένου -με κατάλληλη χρήση χωρίων, αποσπασμάτων, παραδειγμάτων, έτσι ώστε να αναδεικνύονται κάποια σημεία του κειμένου.
6.9-6.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Κατανοεί εν μέρει τα κύρια σημεία του κειμένου, παραφράζοντας ή αποδίδοντας τα περιληπτικά. Επεξηγεί κάποια βασικά στοιχεία της γλώσσας ή/και της δομής του κειμένου</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -εντοπίζει/προσδιορίζει και επεξηγεί με απλό τρόπο κάποιες υπαρκτές δυσκολίες ή αμφισημίες του κειμένου. -περιγράφει κάποια εμφανή στοιχεία της δομής ή του είδους του κειμένου, καθώς και αναγνωρίζει τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και τις επιπτώσεις που αυτές έχουν στον/στην αναγνώστη/αναγνώστρια -αντιλαμβάνεται με ευχέρεια τους στόχους και τους σκοπούς της συγγραφής από τον συγγραφέα -αναφέρεται γενικά στο θέμα/τα διδαγμένα κείμενα. 	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια:</p> <p>Γράφει ένα ικανοποιητικό κείμενο, το οποίο ανταποκρίνεται με πειστικότητα και με ορθό τρόπο στα περισσότερα στοιχεία της ερώτησης</p> <p>Επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> -με απλή, αλλά κατάλληλη οργάνωση και σύνδεση των παραγράφων -με λειτουργικό, αλλά όχι τέλειο λεξιλόγιο, καθώς και μορφοσυντακτικά και σημεία στίξης που εντάσσονται στο επικοινωνιακό πλαίσιο -με συχνά λάθη σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και την εικόνα γενικότερα του γραπτού, που -ωστόσο- δεν εμποδίζουν την επικοινωνία - με τη χρήση χωρίων, αποσπασμάτων, παραδειγμάτων, έτσι ώστε να αναδεικνύονται κάποια σημεία του κειμένου.

	-αναφέρεται περιορισμένα στο κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό περιεχόμενο του κειμένου.	
5.9-4.0	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Αντιλαμβάνεται περιορισμένα τα στοιχεία που αναδεικνύονται στο κείμενο, με πιθανές παραβλέψεις ή και παρερμηνείες των επί μέρους ζητημάτων του</p> <p>Επίσης: -επεξηγεί εν μέρει κάποιες εμφανείς δυσκολίες ή δυνατές προεκτάσεις του κειμένου -αναφέρεται σε κάποια στοιχεία του κειμένου π.χ. δεδομένα και δομές που εύκολα αναγνωρίζονται, ιδιαιτερότητες του κειμενικού είδους και γλωσσικές επιλογές που μπορεί να αναγνωριστούν χωρίς δυσκολία από τον/την αναγνώστη/αναγνώστρια -αναγνωρίζει ότι τα κείμενα μπορεί να έχουν διαφορετικούς σκοπούς και στόχους -αναφέρεται περιορισμένα στο θέμα/στα διδαγμένα κείμενα -αναφέρεται ελάχιστα ή και καθόλου σε κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά περιεχόμενα.</p>	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Γράφει ένα κείμενο, το οποίο παρουσιάζει αδυναμίες και δεν ανταποκρίνεται ικανοποιητικά σε ό,τι ζητείται στην ερώτηση, ενώ περιορίζει την αναγνωστική ανταπόκριση του/της αναγνώστη/αναγνώστριας</p> <p>Επίσης: -με παραγράφους που δεν έχουν πάντα σωστή οργάνωση ή δεν συνδέονται με τρόπο που ενισχύουν ή δίνουν τη δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης του κειμένου -με φτωχό λεξιλόγιο και προβληματική γραμματοσυντακτική μορφή και στίξη -με αρκετά λάθη σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και την εικόνα γενικότερα του γραπτού, που - κάποιες φορές- εμποδίζουν την επικοινωνία -με κατά σύμπτωση, τυχαίες, αναφορές σε χωρία, αποσπάσματα, παραδείγματα.</p>
3.9-0.1	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Αντιλαμβάνεται περιορισμένα τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο κείμενο, με πιθανές παραβλέψεις ή/και παρερμηνείες των επί μέρους ζητημάτων του</p> <p>Επίσης: -επεξηγεί εν μέρει κάποιες εμφανείς δυσκολίες ή δυνατές προεκτάσεις του κειμένου -αναφέρεται σε κάποια στοιχεία του κειμένου π.χ. δεδομένα και δομές, ιδιαιτερότητες του κειμενικού είδους και γλωσσικές επιλογές που μπορεί να αναγνωριστούν χωρίς δυσκολία από τον/την αναγνώστη/αναγνώστρια -αναγνωρίζει ότι τα κείμενα μπορεί να έχουν διαφορετικούς σκοπούς και στόχους -αναφέρεται περιορισμένα στο θέμα/στα διδαγμένα κείμενα -αναφέρεται ελάχιστα ή και καθόλου σε κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά περιεχόμενα.</p>	<p>Ο μαθητής/Η μαθήτρια: Γράφει ένα πάρα πολύ φτωχό κείμενο/δοκίμιο, το οποίο εμποδίζει την αναγνωστική ανταπόκριση του/της αναγνώστη/αναγνώστριας και δεν απαντά στις ερωτήσεις που του/της έχουν ζητηθεί</p> <p>Επίσης: -με έλλειψη παραγραφοποίησης και γενικής οργάνωσης -με πολύ απλές, βασικές, επιλογές λεξιλογίου, γραμματοσυντακτικών στοιχείων και στίξης -με λάθη σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και την εικόνα γενικότερα του γραπτού, τα οποία εμποδίζουν σε μεγάλο βαθμό την κατανόηση του κειμένου από τον/την αναγνώστη/αναγνώστρια -με ελάχιστες έως καθόλου αναφορές σε χωρία, αποσπάσματα, παραδείγματα.</p>
0	Ο μαθητής/Η μαθήτρια δεν συμμετείχε στις εξετάσεις ή το γραπτό έχει μηδενιστεί	

Γενικές Παρατηρήσεις:

-Μετά τις εξετάσεις της 6^{ης} τάξης και του Pré-bac, αποστέλλονται στην Εθνική Επιθεωρήτρια πλήρη στοιχεία (τίτλοι, συγγραφείς, πηγές κ.λπ.) των δοκιμίων, που έχουν διδαχτεί ή πρόκειται να διδαχτούν μέχρι το τέλος του σχολικού έτους. Το ίδιο ισχύει και για τα ποιητικά ή πεζογραφικά κείμενα (αποσπάσματα, χωρία κ.λπ., προκειμένου να υπάρχει απόλυτη βεβαιότητα ότι τα κείμενα που θα εξεταστούν οι μαθητές στο BAC (καθώς και σε όλες τις προηγούμενες τάξεις, καθώς και στο Pré-bac) είναι αδιάδικτα.

-Κάθε αδιάδικτο κείμενο θα πρέπει να είναι ίσης κατά προσέγγιση δυσκολίας με το διδαγμένο και με όσες διευκρινίσεις κρίνονται αναγκαίες.

-Η κατανομή της βαθμολογίας στις ερωτήσεις μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με τον βαθμό της δυσκολίας τους, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη το μοντέλο που έχει επιλεγεί προς εξέταση των μαθητών/μαθητριών. Οι βαθμολογικές μονάδες κάθε ερώτησης καθορίζονται, κατά τη διατύπωση των θεμάτων και ανακοινώνονται γραπτώς στους μαθητές.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας

Βλέπε και Ελληνική Γλώσσα L1

Τάξεις 6^η και 7^η

Μοντέλο 1:

A. Ένα λογοτεχνικό κείμενο (περίπου 800 λέξεις - 1 ερώτημα: μία ανάλυση και μία ερμηνεία του κειμένου)

Αξιολογούνται οι ικανότητες: κατανόησης γραπτού λόγου, παραγωγής γραπτού λόγου, ερμηνείας κειμένου, απόκτησης/χρήσης επιστημονικών/εξειδικευμένων γνώσεων, γλωσσικής επεξεργασίας, κριτικής σκέψης.

B. Ένα κείμενο μη λογοτεχνικό (περίπου 400 λέξεις - 1 ερώτημα: μία παρουσίαση απόψεων και ένας χαρακτηρισμός που αφορά την επιχειρηματολογία. Έκφραση προσωπικών απόψεων του/της μαθητή/μαθήτριας για τις απόψεις, θέσεις, που διατυπώνονται)

Αξιολογούνται οι ικανότητες: κατανόησης γραπτού λόγου, παραγωγής γραπτού λόγου, επιχειρηματολογίας, απόκτηση/χρήσης επιστημονικών-εξειδικευμένων γνώσεων, γλωσσικής επεξεργασίας, κριτικής σκέψης.

Δεν είναι απαραίτητο να συνδέονται μεταξύ τους το πρώτο με το δεύτερο μέρος.

Μοντέλο 2:

A. Ένα λογοτεχνικό κείμενο (περίπου 400 λέξεις - 1 ερώτημα: ανάλυση του κειμένου).

Ένα ποίημα (περίπου 200 λέξεις, 1 ερώτημα: Ερμηνεία του ποιήματος και σύγκριση με το κείμενο). Τα δύο κείμενα συνδέονται θεματικά.

Αξιολογούνται οι ικανότητες: κατανόησης γραπτού λόγου, παραγωγής γραπτού λόγου, ερμηνείας κειμένου, απόκτησης/χρήσης επιστημονικών-εξειδικευμένων γνώσεων, γλωσσικής επεξεργασίας, κριτικής σκέψης.

B. Ένα κείμενο μη λογοτεχνικό (περίπου 600 λέξεις -1 ερώτημα: μία παρουσίαση των απόψεων και ένας χαρακτηρισμός που αφορά την επιχειρηματολογία).

Αξιολογούνται οι ικανότητες: κατανόησης γραπτού λόγου, παραγωγής γραπτού λόγου, επιχειρηματολογίας, απόκτησης/χρήσης επιστημονικών-εξειδικευμένων γνώσεων, γλωσσικής επεξεργασίας.

ΠΡΟΣΟΧΗ

-Αξιολογούνται όλες οι ικανότητες που αναφέρονται σε κάθε μοντέλο **υποχρεωτικά**.

-Τα ερωτήματα μπορούν να έχουν και υπο-ερωτήματα (3-5).

-Ο αριθμός των λέξεων στα λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα μπορεί να κυμαίνεται από 1000-1600 λέξεις (συνολικά)

-Η έκταση των κειμένων και ο αριθμός των λέξεων σε ένα ποίημα μπορεί να είναι μικρότερος από 800 στο πρώτο μοντέλο ή από 200 στο δεύτερο μοντέλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(ενδεικτική, βλέπε και L1)

-Α.Π. Λογοτεχνίας: 2. «Γενικοί σκοποί του Ε.Π.Σ.Λ.», Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, 2010

-Η Πύλη για την ελληνική γλώσσα, <http://www.greek-language.gr>

-Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Β΄ Γενικού Λυκείου), Βιβλίο Μαθητή, Λεξικό Λογοτεχνικών όρων

-Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Α΄ Γενικού Λυκείου, Α΄ Τεύχος, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2014, Βιβλίο Μαθητή

-Λογισμικό -Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία (Β΄ Γενικού Λυκείου – Επιλογή),

Βιβλίο Μαθητή, Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Α-Γ Λογισμικό σε ψηφιακή (CD/DVD) μορφή, Έντυπος οδηγός εγκατάστασης και εγχειρίδιο χρήσης Έντυπο βιβλίο δασκάλου & Έντυπο τετράδιο μαθητή (Τα ανωτέρω έντυπα σε ψηφιακή μορφή)

-Ε.Λ.Ι.Α. Ελληνικό λογοτεχνικό και ιστορικό αρχείο <http://www.elia.org.gr/>

-Ματσαγγούρας Η., «Η Καινοτομία των Ερευνητικών Εργασιών στο Νέο Λύκειο», <http://digitalschool.minedu.gov.gr/courses/DSGL-A107/>

-Νεοελληνική πεζογραφία και ποίηση, <http://users.uoa.gr/~nektar/arts/index.htm>

-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, <http://www.pi-schools.gr>

-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, www.pi.ac.cy, www.moec.gov.cy/analytika_programmata

-Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, <http://www.sch.gr>

-Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού -<http://b-epipedo2.cti.gr/>,

-ΥΛΙΚΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ. Παραδείγματα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων <http://www.komvos.edu.gr/diaglossiki/diaglossiki.htm>

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

<http://www.ekebi.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=299>

<http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/guides/net/greek/index.html>

http://www.lit.auth.gr/sites/default/files/links_neoellinistes.pdf

Ενδεικτικοί διαδικτυακοί πόροι για διδακτική αξιοποίηση στο μάθημα της Λογοτεχνίας

-Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/index.html>

-Νέα Παιδεία 145, 28-9-2012. Αφιέρωμα: Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση σσ.22-28. www.nearpaidia_glossa.gr/145.htm

-ΠΟΘΕΓ: Πολιτιστικός Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας. <http://www.potheg.gr/>

-Πρωτεύας: Εκπαιδευτικά σενάρια για τα γλωσσικά μαθήματα. <http://proteas.greek-language.gr/>

-Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα και τη Γλωσσική Εκπαίδευση. <http://www.greek-language.gr/digitalResources/index.html>

κ.ά